
KARENSSISANOMAT^{1/98}

Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö -TVY r.y.

VOIDAANKO TYÖTTÖMYYS
LAKAISTA PIILON?

TYÖVOIMAPOLITIIKAN PERUSUUDISTUS

Vuoden alusta voimaan astunut työvoimapolitiikan perusuudistus on tuonut aivan uudet tuulet työvoimatoimistojen palvelukuvaan. Työttömien keskuudessa uudistus on otettu vastaan hyvinkin ristiriitaisin tunnelmin.

Uudistus toi tullessaan määräraha-aikaishaastattelut, työnhakukirjan, työnhakusuunnitelman tekemisen, yhdistelmätuen ja työnhakukurssit. Itse suhtauduin aluksi hyvinkin pessimistisesti varsinkin työnhakukirjaan, työnhauon opetteluun kurssilla ja yhdistelmätukeen. Olemme eläneet nyt uuden lain kanssa jo kohta puoli vuotta ja kuunnelleet palautetta kentältä.

Yllätys, yllätys; työnhakukoulutus on otettu vastaan eräillä paikkakunnilla pelkästään myönteisesti. Työttömät ovat todenneet puutteensa hakemusten laatimistaidossa ja oman itsensä kehumisessä. Työpaikkoja on jopa löytynyt kurssin jälkeen. Vot, ministeriössä löydettiin yksi kivi kengässä. Surkukupaisaa on kuitenkin se, että jos työnhakukoulutukseen käytetään niin sanottua toimistojen ryhmärahaa, työttömän pitkäaikaistyöttömyyden määritelmä ei kärsi ja jos taas kyseessä on työvoimatoimiston ostama työvoimapolitiittinen koulutus niin silloin se taas kärsii. Työttömyys katsotaan katkenneeksi kurssillaoloajaksi. Oliko lain henki tällainen?

Työnhakukirja taas ei ole osoittautunutkaan sellaiseksi miksi minä sen kuvittelin. Kuvittelin, että työttömät ravaavat pitkin työnantajia jatkuvalla soitolla ja etsivät siihen leimoja. Tarkoitukseen ei ollut tämä. Ken elää, hän näkee.

Yhdistelmätuki on asia sinällään.

TVY vastusti viimeiseen mieheen yhdistelmätukea siitä syystä, ettei se kartuta koko ajalta työssäoloa. Kulkiessani tuolla ärjenteellä ja kuunnelllessani yhdistysten ihmisten mielipiteitä lain puutteet on kyllä jo selvinneet ainakin suuremmaksi osaksi.

Työttömät, jotka pääsevät yhdistelmätuella töihin pitkän työttömyyden jälkeen ovat poikkeuksetta tyytyväisiä. Tuen suuruus 5 117 mk työnantajakuluineen kaikkineen on pieni. Useat paikkakunnat ovat kuitenkin laittaneet päälle porkkanan ja antaneet tuen päälle lisää rahaa, kiitos siitä kunnille. Helsinki esimerkiksi antaa 1 500 markkaa. Useat kunnat antavat sosiaalipuolen budjetista, toimeentulotukeenko tarkoitettuja varoja? Asia on oivallettu aivan oikein. Yhdistelmätuella työllistetty nousee köyhyyserajan yläpuolelle ja tulee jo omillaan toimeen kunnan lisäessä oman porkkanansa. Silloin pystytään maksamaan jo oikeaa palkkaa ja työaikaakin on kohtuullinen. Ja kuntahan saa rahat takaisin taas verotuloina. Laki ja asetukset antavat kuitenkin työvoima-toimistoille harkintavaltaa ja toimisto-kohtaisesti sitä tulkitaan hyvinkin erillisesti. Vahinko vain, eduskunta ei lakia nuijissaan varmaankaan halunnut, että asian kanssa nipotetaan.

Eräillä paikkakunnilla lakia sovelletaan siten, että tarvitaan 500 päivän yhtäjaksoinen työttömyys ennenkuin on mahdollisuus päästä lain piiriin. Joillakin paikkakunnilla 500 päivän sisällä sallitaan jokin työvoimapolitiittinen aktiivinen toimenpide, esimerkiksi työvoimapolitiittinen koulutus. Kurssin pituus voi eräillä paikkakunnilla olla jopa 4 kuukautta.

Hankaluudeksi meidän jäsenyhdistyksissämme on muodostunut maksustapa. Yhdistykset ovat solmineet yhdistelmätukisopimuksen ja saaneet sen jälkeen tietää, että rahat saa kuitteja vastaan vasta maksettuaan ensi itse kerran palkat ja muut viulut.

Tämä on kompastuskivi. Yhdistykset ovat jopa ottaneet lainaa saadakseen rumban pyörimään ja turvanneet näin toiminnan joustavan jatkumisen. Että näin. Yhdistysten henkilöstön tarve on ollut tiukka ja työntekijöitä on jouduttu ottamaan kerralla useampia. Sellaiseen joustoon ei yhdistysten rahavarat riitä.

Viime vuonnahan työllistämispalvelu takasi yhdistyksillemme työntekijät, mutta se menneestä. Ongelmaksi on muodostunut myös se ettei yhdistelmätuella pääse työtön, joka ei ole työmarkkinatukikelpoinen. Eli suomeksi sanottuna: Jos olet parisuhteessa ja partnerillasi on niin hyvä palkka, ettei sinulle muodostu oikeutta työmarkkinatukeen, et pääse lain piiriin. Tämähän tulkinta tuntuu olevan hyvin TE-keskusaluekohtainen. Että silleen.

Voipihan olla myös muita kiviä tässä asiassa, mutta nämä on toistaiseksi meille asti kiirinyt.

Aktivoiva työvoimapolitiikka tähtää myös virkailijoiden puolelta uudelleen asenteeseen työttömiä kohtaan. Laissa korostetaan molemmin puolta sopimus-oikeutta työttömän henkilökohtaista työnhakusuunnitelmaa tehtäessä. Allekirjoitukset molemmin puolin ja kopio myös työttömälle.

Suurin puute on ilmentynyt avoimuudessa virkailijoiden puolelta.

Työttömälle ei kerrota tätä eikä myöskään sanktioita, jos työtön ei niitä osaa kysyä. Koulutusta tarvitaan myös toisella puolen pöytä. Meidän puolella pöytä asioista ei voi tietää kaikkia koukeroita, niin nopeassa tahdissa lait muuttuvat.

Pienten paikkakuntien ongelmat korostuvat ja työttömät väittävät asioihin vaikuttavan myös aikaisempien tapaamisten virkailijoiden kanssa. Pudotetaan karenssiin, jos siihen vain löytyy tilaisuus. Ja tämähän ei ollut uudistuspolitiikan tarkoitus.

Päätöksistä valittaminen on todella vaikeaa saatika sitten muutoksen saaminen. Lisää ongelmia seuraa, kun karenssin saatuaan joutuu toimeentulolukulle. Karenssin saanti tulkitaan omaksi syyksi, ja toimeentulotukea leikataan heti reilusti. Kokemuksien perusteella jopa 40 %:a.

Meillä TVY:ssä lakien tulkintoja seurataan tiiviisti. Odotamme kentältä tietoja miten mennään eteenpäin. Kaikkien osapuolten yhteinen etu on, että työvoiman käyttö lisääntyy ja työttömien määrä vähenee. Jokaisen luvun takana on ihminen eivätkä tilastointitavat ole ratkaisevia yksilön kannalta. Jokainen meistä haluaa olla yhteiskunnalle tarpeellinen ja kantaa kortensa yhteiseen kekkoon.

TVY:ssä olemme ylpeitä uuden projektimme käynnistymisestä. Siitä lehdessämme toisaalla. Tsemppiä kaikille. Vierailkaa työvoimatoimistoissa ja vaatikaa tasapuolista palvelua.

Helsingissä 27.5.1998

Lea Karjalainen
Päätoimittaja

KARENSSIANOMAT

Työttömien valtakansallinen
Yhteistoimintajärjestö -TVY r.y.

Päätoimittaja :

Lea Karjalainen

Toimitusjohtaja :

Satu Elo

Taitto ja graafisuus :

Satu Elo

Painos 17 000

Paino

Uusimaa Oy, Teollisuuskatu 19, 06150 Porvoo

JÄSENTUTKIMUS 1998

TVY on vuoden 1998 alku-
puolella lähettänyt
hallituksen jäsenten kautta
jäsenyhdistyksille
täytettäväksi jäsentutkimus-
lomakkeen. Tutkimuksella haluttiin
kartoittaa yhdistysten toiminta-
edellytyksiä; tila- ja henkilöstö-
resursseja, toiminnan muotoja,
ruokalatoiminnan laajuutta jne..

Tutkimuksesta vedettiin
yhteenvetoa ennen Seinäjoen
vuosikokousta ja siitä jaettiin tietoa
tiedotusvälineille vuosikokouksen
aikana. Asiaa on kommentoineet mm.
TVY:n jäsenyhdistysten HETYN ja
Turun yhdistysten lehdet. Asiaa oli
tekstiä myös Suomen Kuvalehden
Pressi ja Illuusio palstalla, johon oli
haastateltu Hetyn työttömien johtoa.
Kyselyllä selvitettiin myös mitkä
toimintatavat ovat yhdistysten
ihmisten mielestä parhaat vaikutet-
taessa työttömien asemaan.
Vaihtoehtoina oli miekkarit, valta-
kunnan lehdistö, paikallinen lehdistö,
kansanedustajat, ministeriöt, valio-
kunnat, oma lehti, ay-liike ja mitä

mahdollista muuta.

Vastauksia oli yhteenvetoon
mennessä tullut noin 1/3 osalta
yhdistyksistä. Siis 68 kappaletta. Nyt
tilanne on n. 90 yhdistystä. Lopullinen
yhteenveto tehdään kun tulos on
selkeästi yli puolet. Ihannetilanne olisi
70 %:ia. Mielenkiintoisinta on ollut
havaita yhdistysten toiminnan laajuus
ja monipuolisuus. Keskustelua on
aiheuttanut no. vaikuttamisen
vaihtoehdot. Yhdistysten vastauksissa
selkeästi ykkösjoukko tuli
vaikuttaminen päättäjiin, kansan-
edustajiin, ministeriöihin, valio-
kuntiin. Kysely oli tarkoitettu
jäsenyhdistyksille ja jos yhdistyksissä
sen täytti palkattu henkilö, eikä työtön,
on tämä tietysti voinut vaikuttaa
vastauksiin ja mielipiteisiin.
Tällaistahan tämä on.

Minä en voinut avastaa
lomaketta tehdessäni, että siitä tulee
avainkysymys. Hallitus käsitteli
lomakkeen ja teki siihen haluamansa
muutokset. Kanta-aottaneiden
ajatuksissa vilahdelee ajatuksia, joiden
mukaan työttömien liike on saatu

Puheenjohtajan palsta

TVY:n TAVOITTEET, KÖYHYYS-ONGELMA JA YHDENMUKAINEN KOHTELU LAIN EDESSÄ

Kolmas kauteni TVY:n puheenjohtajana käynnistyi maaliskuun lopulla Seinäjoella. Kiitos teille kaikille luottamuksesta. Katson, että uudelleenvalintani oli kenttäväen hyväksyntä toiminta tavalle, jolla olemme toteuttaneet yhdistyksemme sääntäjien tarkoituksellista. Sääntöjemme tarkoituksellista lukua: "toimia työttömien etujärjestönä työttömyyden vähentämiseksi ja poistamiseksi Suomesta ja työttömien toimeentulon parantamiseksi sekä henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin kohottamiseksi.

"Järjestömme nimi YHTEIS-TOIMINTAJÄRJESTÖ sanookin sen kaiken. Meidän tulee yhdessä toimimalla pyrkiä tähän tavoitteeseen. Kenkään meistä ei saa tuntea olevansa eri puolella aitaa, oli oma henkilökohtainen tilanne millainen tahansa. TVY:n hallituksen jäsenten pitää tuntea järjestöme tarkoitus ja puhalttaa yhteen hiileen.

Vuodesta toiseen tulee sellainen tunne, että on niin ulkoisia kuin sisäisiäkin paineita vaikuttaa järjestöme hallinnon mielipiteisiin ja päätöksiin ja jopa TVY:n toimintamahdollisuuksiin.

Yhdistykset, jotka muodos-

tavat TVY:n ovat valmiita luomaan jotain uutta organisaatioita omien valtopyrkimyksiensä tueksi. Rahan hamuaminen omalle perusjärjestölle saa ihmisissä ihmeellisiä voimia liikkeelle. Ennen itse TVY:n hallinnossa ja päätöksenteossa mukana olleet henkilöt haluavat takaisin menettämänsä julkisivua ja toimivat täysin häikäilemättömästi. Ihmeteltävää tässä yhteydessä on se, että ihmisillä on joutilasta energiaa tuhlattavaksi kielteisiin asioihin. Samalla energiamäärällä myönteisesti käytettynä siirrettiisiin vuoria tai vaikkapa eduskuntatalo Rovaniemelle.

Liittyessään jäseneksi yhdistykset hyväksyvät TVY:n säännöt ja sen, että maksavat keskusjärjestölle 5 mk jäsentä kohti jäsenmaksua. Eri tilanteissa on käynyt ilmi jäsenyhdistyksemme jäsenmäärät. Eräälläkin isolla yhdistyksellämme on 2 000 jäsentä ja kuitenkin he ovat maksaneet meille jäsenmaksua vain 135 jäsenestä. Toinen tapaus: jäseniä 2 600 ja jäsen maksua maksetaan 450 jäsenestä. Yhdistyslain mukaan yhdistysten tulee pitää jäsenrekisteriä ja kaikella kunnioituksella jäsenyhdistyksiämme kohtaan, meillä on lain mukaan myös oikeus

tarkastaa yhdistyksemme jäsenrekisteri. Vai onko?? Mikä painoarvon lisäys järjestöllemme, jos jäsenyhdistysten jäsenmäärä kuusinkertaisesti heti tuota pikaa. Tätä voisimme pitää tavoitteena.

KÖYHYYSONGELMA

Vuosikokouksen jälkeen olen saanut olla mukana useissa seminaareissa, joissa on keskusteltu köyhyydestä ja sosiaaliturvan tämän hetkisestä tilanteesta.

Piispa Eero Huovisen kokoaman "Nälkäröyhmiän" tueksi Kirkkopalvelut on järjestänyt Nälkäseminaarit Valkeakoskella ja Mikkelissä. Sosiaali- ja Terveysturvan Keskusliitto järjesti jo maaliskuulla Helsingissä Sosiaaliryön Kehittämisspäivät.

Heti vuosikokouksen jälkeen työttömät ja kirkon työttömyystyötä tekevät työntekijät kokoon tuivat Järvenpään seurakuntaopistolla pohtimaan Kirkon työttömyystyön kehittämistä. Seminaareissa on keskusteltu toimeentulotuen riittämättömyydestä, sen saannin kiristisestä, ruokapankkien toiminnan lisääntymisestä jne.

Seminaarit ovat antaneet paljon ajattelemisen aihetta yhteiskuntamme vähäosaisten asemasta.

Tutkimuksen mukaan nälkä konkreettisenä tunteena on

kansalaisille totista totta. Entisessä hyvinvointivaltiossa jaetaan ruokaa työttömien yhdistyksissä, kirkon ruokapankkeissa, pelastusarmeijassa, MLL:n jakelupisteissä ja useissa muissa järjestöissä. Järjestöissämme pohditaan kenen on vastuu ihmisten perustarpeista? Perustuslakimme mukaan vastuu vielä kuuluu yhteiskunnalle.

Suomen hallitusmuodon 15 a §:n 1 momentin mukaan jokaisella, joka ei itse kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Määräykset koskevat sekä taloudellisia, sivistyksellisiä että sosiaalisia oikeuksia.

Suomen bruttokansantuote on 120.000 mk / kansalainen, ja kuitenkin suuri osa kansalaisista elää käyhyysrajan alapuolella. Toimeentulotukea jaettiin viime vuonna yli 600 000 ihmiselle. Saannin ehtoja on kiristetty ja maaliskuun alussa toimeentulotessa asumisen omavastuuseuden lisääminen 7 %:lla on lisännyt ruokapankkien asiakasmäärät kaksinkertaisiksi.

Lain muutoksen tarkoituksena oli aktivoida kansalaisia, mutta kaikki me työttömyydestä kärsivät tiedämme, kuinka vaikea on aktivoida, kun on esimerkiksi yli 40-vuotias ja asuu vääriällä paikkakunnalla tai on väärin koulutautunut. Meitä syllistetään useinkin työhaluttomuudesta. Tutkimuksen mukaan on kuitenkin totta, että eniten

parjattu yksinhuoltajaäiti ottaa työn vastaan vaikka tulot laskisivatkin.

Kuntien maksukyvyssä riippuen olemme hyvin eri-arvoisessa asemassa myös toimeentulotuen saannin suhteen. Esimerkiksi Tampereella pitää ensin myydä puhelinosaake, jollakin paikka-kunnalla saa rahaa auton kuluihin ja toisella taas ei. Tapauksia on vaikka kuinka paljon.

YHDENMUKAINEN KOHTELU LAIN EDESSÄ

Samalainen tilanne on myös uusilla sanktioilla, joita tuli vuoden alusta voimaanastuneen työvoimapolitiittisen uudistuksen yhteydessä. Työttömiä kohdellaan alueellisesti hyvin eri tavalla. Yhdistyksissä kulkiessani kuulen jatkuvasti pyyntöjä: "Tekhää jotain, että meitä kohdeltaisiin yhden-mukaisesti lain edessä."

Työvoimatoimistojen henkilö-kunta on tulkinut annettuja ohjeita väärin. Tietysti kysymyksessä voi myös olla työvoimaviranomaisten tietämättömyys ja tarve laintuntemuksen lisäkoulutukseen. Valitettavasti työttömät kokevat helposti, että heidät haluaa pyörittää työttömyysturvalla ulos.

Meidän tulee vaatia kaikilta meitä palvelevilta työvoimatoimistojen työntekijöiltä tasapuolista kohtelua. Meillä on oikeus ja jopa velvollisuus vaatia nähtäväksemme mitä meistä on kirjattu "työkkärin" koneisiin.

Olemme kulleet uuden lain voimaantulon jälkeen mitä ihmeellisempiä tarinoita työttömien kohtelusta viranomaisten taholta. Meille soitetaan ja pyydetään apua, mutta olemassa olevilla resursseillamme emme pysty auttamaan yksittäistapauksia.

Toivotan kuitenkin teille kaikille parhainta mahdollista kesää. Sama aurinko paistaa sekä työllisille että työttömille. Ollaan aktiivisia ja mennään vaikkapa työnhakukoulutukseen. Positiivista mieltä ja jaksamista.

TVY:n puheenjohtaja
Lea Karjalainen

hiljaiseksi uhkaamalla panna rahahanat kiinni. Myös TVY:n toimintaa arvostelevat jäsenyhdistykset nauttivat yhteiskunnan tukea. Miten tämä nyt näin meneekään? Jäsentutkimuksen mukaan suurin osa meidän jäsenyhdistyksistä on kuntien tiloissa ja ilmaiseksi. Hyvin useilla on kuntien palkkaamia henkilöitä töissä. Arvostelee paikalliset toimijat kuntien työllisyyspolitiikkaa? Ollaanko paikallisesti hiljaa, jotta turvataan oma toiminta???

Vot, kertokaatte minullekin, kuinka porukat saadaan liikkeelle oikeaan aikaan ja nopeasti. Kertokaa minulle mistä rahat ja kertokaa minulle miten juuri sieltä missä ovat massat, pääkaupunkiseudulta ja yleensä ruuhka-alueelta. Reuna-alueilta saamme kansan kasaan, jos meillä olisi rahaa millä liikutella. Mikä TVY on, se on 220 jäsenjärjestön yhteenliittymä. Se on Turun yhdistys, se on Heti. TVY:n hallituksessa on 15 jäsentä ja puheenjohtaja. Helsingin työttömissä on 2 600 jäsentä ja Turussa 1 000, jos ja

kun voima lähtee sieltä liikkeelle mielenosoituksiinkin löytyy sitä voimaa. Pelkästään Helsingin alueen yhdistykset saisivat aikaan vuosikymmenen upeimman miekkarin, kun yhdistäisivät voimansa. Viimeeksi kun olimme yhdessä eduskuntatalolla YK päivänä 1996 meitä oli kasassa noin parituhatta ja niistä oli muualta maasta suurin osa. Olemmeko me tyytyväisiä? Kuka heittää ensimmäisen kiven? Me toimimme niillä resursseilla mitkä meillä on. Vaikutamme jäsenyhdistysten toiveiden mukaisesti neuvottelemalla, olemalla mukana mahdollisuuksien mukaan päätöksenteossa. Ei kuudestatoista ihmisestä paljon melua lähde Arkkadian maella. Siihen meluun me tarvitsemme TVY:tä ja 220 jäsenyhdistystä. Tarve pitää tulla alhaalta ylöspäin, ei ylhäältä alaspäin, sen te olette ainakin minulle näiden vuosien aikana opettaneet.

Lea Karjalainen

MIKSI TARVITSEMME PAIKALLISTA KUMPPANUUTTA?

Korkea työttömyys on miltei kaikkien Suomen kaltaisten maiden yhteinen ongelma. Massatyöttömyyden kanssa kamppailevissa maissa työmarkkinat ovat rakenteeltaan hyvin samanlaiset. Työvoima ikääntyy ja kasvava osa työssäolevista on epätyypillisessä työsuhteessa. Kaikkien suurin huolenaihe on kuitenkin nopeasti kasvava pitkäaikaistyöttömyys.

Pitkäaikaistyöttömyydestä on tullut työttömyyden kova ydin. Jatkuva korkeaa pitkäaikaisyöttömyyttä ei kestä vaurioita vahvinkaan kansantalous tai solidaarisinakaan kansalaisyhteiskunta.

Kokemus osoittaa, että pelkästään talouskasvuun, alhaiseen korkotasoon, maltaan inflaatioon ja mallittisiin tulospimuksiin nojaava talouspolitiikka ei riitä työttömyyden nujertamiseksi. Erityisen vähän näistä keinoista hyötyvät työmarkkinoilla kaikkein huonoimmassa asemassa olevat ikääntyneet ja heikosti koulutetut pitkäaikaistyöttömät.

Niin meillä täällä Suomessa kuin isommissakin kam-mareissa, Euroopan unionin ja OECD:n piirissä, on oivallettu, että tarvitsemme makrotason työllisyysohjelmien täyden-nykseksi, ei niiden kilpailijoiksi, paikallisia työllisyysohjelmia. Paikallisella aloitteellisuudella ja paikallisella kumppanuudella

uskotaan löydettävän valtakunnallisten työllisyysohjelmien katvealueilta sellaisia työllistymisen ja yrittämisen mahdollisuuksia, jotka vain paikalliset toimijat havaitsevat ja pystyvät toteuttamaan.

Omaehtoisen paikallisen aloitteellisuuden syvimmat juuret löytyvät perinteisestä maaseutu-yhteisöjen talkootyöstä. Siinä yhteistyön käyttövoimana on ollut asukkaita yhdistävä kylähenki ja vastuu kanssaihmisistä. Tänä päivänä talkoohenki elää maaseudun kylätoimikunnissa ja kaupunkien asukas-yhdistyksissä.

Kumppanuushankkeissa rakennetaan uutta paikallista vastuuta työllisyyden hoidosta ja etsitään innovatiivisia tapoja parantaa työllisyyttä. Meillä on jo yhteiskunnassamme perus-hyväksyntä sille, että paikallista aloitteellisuutta voi ja pitää kehittää yhtenä uutena työllisyydenhoidon strategiana.

Kumppanuuden keskeisenä tavoitteena on rakentaa paikalliselle tasolle yksityisen

sektorin, julkisen sektorin sekä vapaaehtoisjärjestöjen kumppanuuteen ja yhteisvastuuseen perustuvaa yhteistyötä, jolla on kaksi pää tavoitetta:

1. Luoda työttömille uusia työllistymismahdollisuuksia yksityisellä sektorilla joko palkkatyössä tai yrittäjänä. Tätä tavoitetta voisi kutsua kumppanuuden kovaksi tavoitteeksi.

2. Torjua työmarkkinoilta syrjäytymisen uhkaa luomalla pitkäaikaistyöttömille uusia mahdollisuuksia työllistyä julkiselle tai yksityiselle sektorille erityisesti hyödyn-tämällä kolmannen sektorin tarjoamia työ- ja toiminta-mahdollisuuksia. Tätä tavoitetta voidaan kutsua kumppanuuden pehmotavoitteeksi.

Toimivassa paikallisessa kumppanuudessa eivät yhteis-työtä ole tekemässä mitkään tahot vaan oman alueensa kehittä-miseen sitoutuneet ihmiset. Tasavertaisuuden ohella kumppanuudessa toteutetaan alhaalta - ylös- (bottom-up-) periaatetta.

Eri osapuolten elämys-maailmojen kohtaamiseen on varattava riittävästi aikaa. On puhuttava asioista oikeilla nimillä, ikävistäkin asioista.

Vaikka kumppanuudessa ei saakaan olla ajamassa minkään

tahon omia etuja, ei se kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö kumppanuus-yhteistyö olisi kaikille hyödyllistä. Kumppanuus on selkeästi ns. win-win -yhteistyötä, jossa kaikki osapuolet ovat voittajia. Työttömyyden alenemisesta hyötyvät kaikki paikalliset toimijat: työttömät työllis-tyessään, valtio ja kunta verotulojen kasvaessa ja työttömyydestä aiheutuvien menojen vähetessä sekä paikalliset yritykset kansalaisten ostovoiman vahvistuessa.

Kumppanuushankkeiden yleisten päämäärien asettaminen on kaiken kaikkiaan onnistunut hyvin; kumppanuuden suoma-lainen tie on saanut suunnan. Kumppanuus on otettu kentällä useimmissa tapauksissa hyvin vastaan ja hankkeiden piirissä on havaittavissa uudenlaista innostuksen ilmapiiriä. Luovan kumppanuuden asetelma on paikallisesti muutoutunut ja kehittymässä. Asetelman osatekijät eivät kuitenkaan ole voineet vielä vaikuttaa yhden-aikaisesti riittävän pitkään, jotta hankkeiden lopullista työllis-tävää vaikutusta kannattaisi tässä vaiheessa edes arvailla.

Kumppanuushankkeet ovat projekteja, joiden toiminnan rahoitus on pääsääntöisesti turvattu vuoden 1999 loppuun. Tavoitteena on kuitenkin luoda maahamme uudenlaista pysyvästi yhteisvastuukulttuuria työllis-

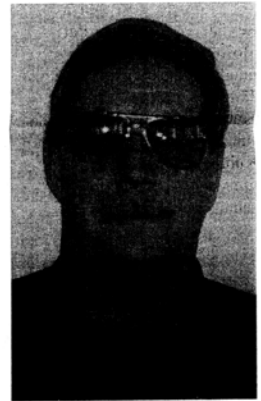
syiden hoitoon. Tämä on täysin linjassa Euroopan unionin tavoitteiden kanssa. Paikallinen aloitteellisuus ja paikallinen kumppanuus ovat olleet unionin työllisyyspolitiikan eräitä kulma-kiviä ainakin vuonna 1993 julkistetusta kasvua, kilpailu-kykyä ja työllisyyttä käsittelevästä valkoisesta kirjasta lähtien. Työllisyyden hoito on asetettu yhdeksi Euroopan unionin tärkeimmistä painopistealueista.

Lisätietoja myös Internetissä:

<http://www.mol.fi/EU/kumppanuushanke>

Tapio Salomaa

TVY:n varapuheenjohtaja, Kumppanuusvastaava

3. SEKTORI -KUMPPANUUS -LAHDEN SEUTU

Lahden Seudun Kumppanuus on eräs valtakunnallisista kumppanuus hankkeista. Se sai alkunsa vuoden 1997 alussa kun asiasta kiinnostuneet osapuolet istuivat saman pöydän ääreen pohtimaan ratkaisuja mm. työllisyyden parantamiseksi Lahden alueella. Asiasta kiinnos-tuttiin myös muutamissa lähi-kunnissa, ja niin saatiin aikaan Päijät-Hämettä koskeva Kumppanuushakemus.

Vuoden 1997 huhtikuussa valittiin ensimmäinen projekti-päällikkö ja syksyn aikana saatiin koottua myös kumppanuuden vastuuryhmä. Vastuuryhmän puheenjohtajana toimii Lahden kaupunginjohtaja Kari Salmi, varapuheenjohtajana toimii Orimattilan kaupunginjohtaja Martti Heinonen, sekä muina jäseninä toimivat: Lahden

työvoimatoimiston johtaja Väinö Pässilä, Pekka Hopeakoski Päijät-Hämeen Liitosta, Heikki Ljunqvist Päijät-Hämeen Yhteistoimintajärjestöstä, Lahden työvoima-asiamies Jorma Nikkari, Pekka Savolainen Hämeen työvoima- ja elinkeino-keskuksesta, Juhani Vaulo Lahden kaupakamarista, Teuvo Siivonen Lahden ev.lut seurakunnista, Kari Pusa Päijät-Hämeen Yrittäjät ry:stä, Olavi Paakkunainen STTK, Tarmo Hämäläinen SAK, Aimo Mikkonen AKAVA sekä Lahden Seudun Kumppanuustoimistosta Eva Riihikorpi ja Kati Asikainen.

Kumppanuustoiminta on tähän asti keskittynyt enimmäkseen eri osapuolten tutustuttamiseen toisiinsa, saattaen kuitenkin kymmenen hanketta hyvään vauhtiin. Tästä eteenpäin tullaan kuitenkin entistä enemmän

keskittymään 3. sektorin tarpeiden ja tavoitteiden kehittämiseen. Kari Pusa, joka nyt on valittu Lahden Seudun Kumppanuushankkeen v.a. projektipäälliköksi 1.6.98 alkaen, toivookin kahden kuukauden työrauhaa saadakseen haastatella jokaista vastuuryhmässä mukana olevaa edustajaa. Haastattelun tarkoituksena on saada selville kunkin mukana olevan tahon ja sen edustajan toiveet ja tarpeet, velvoitteet ja vastuut kumppanuuden suhteen.

Tähän astisella toiminnalla on toteutettu eräs kumppanuuden tavoitteista; se on saattanut yhteen julkisen hallinnon, vapaaehtoisjärjestöjen ja yksityisen sektorin toimijat Tästä on todistena kuusi erilaista tiimiä, joista jokaisessa on työttömien edustaja mukana tasa-arvoisena neuvottelijana.

Tiimien eräs tehtävä on luoda yhteisiä kehittämissuunnitelmia joilla ratkotaan alueen merkittävimpiä ongelmia ja mahdollisuuksien mukaan myös ennaltaehkäistään ongelmien syntymistä. Kari Pusa toivookin, että työttömien edustajat osallistuisivat aktiivisesti asioiden käsittelyyn ja toisivat rohkeasti omia ideoitaan esiin ja että tiimeissä yleensäkin käytettäisiin luovuuksia ja hulluutta sekä uutta ja innovatiivista otetta asioiden ratkaisemiseksi.

Vaikka kumppanuudella on yksilön kohdistuvia, elämän laatua kehittäviä tavoitteita on vastuu Oman Elämän Hallinnasta kuitenkin ensisijaisesti yksilöllä itsellään. Toisaalta kumppanuus pyrkii toiminnallaan pitämään loitolla uhkakuvia joiden se ei toivoisi toteutuvan -mm. yrittämisen edellytysten kato-

aminen, tulevaisuuden uskon katoaminen, kolmannen polven työttömien syntyminen, työttömyys yli 50 %, yhteiskunnasta syrjäytyneiden osuus 20 %

Kumppanuustoimisto toivoo saavansa myös vapaaehtois-työntekijöitä mukaan kumppanuuden kehittämistyöhön. Lahden Seudun Kumppanuuden ympärillä tehtävä työ jatkuu vahvojen ja samalla lämpimien kesätuulien puhaltaessa tuulta purjeisiin.

Lahden Seudun Kumppanuus-toimisto, Vapaudenkatu 9 C 3, 15100 LAHTI
Pub. 03-7520 530
tai 03-7520 538.

Marja Arbelius

TVY -Hämeen aluevastaava

JÄMSÄN TYÖTTÖMÄT JA KUMPPANUUSPROJEKTI

Jämsän työttömät ry:n perustava kokous oli 23.2.1997 Pietiläntie 1, Jämsässä olevassa joskus aiemmin Jämsän kaupungin työttömille antamissa tiloissa. Tämä oli uusi startti työttömien yhdistyksen perustamiseksi Jämsään. Koolle kutsujana toimi Eeva Niemelä, sittemmin hänestä tuli yhdistyksen sihteeri ja työvoimapiirin työllistämispalvelun rahoituksella toiminnanohjaaja/työsuunnittelija 2.5.1997-1.5.1998 väliseksi ajaksi. Yhdistys rekisteröitiin 18.4.1997.

Toukokuussa 1998 Jämsän työttömät ry:n puheenjohtajana toimii Mauri Kuusisuo, sihteerinä ja toiminnanohjaajana Jaana Balzar. Yhdistyksessä on 26 jäsentä.

Jämsän seudulla aloitti keväällä 1997 paikallisen aloitteellisuuden ja kumppanuuden projekti, johon kuuluvat Jämsä, Jämsänkoski ja Kuhmoisten. Projektin vetäjäksi on valittu Liisa Keskinen Kuhmoisista. Projektille valittiin nimeksi Startti 900, joka kuvaa seutukunnan 900:aa pitkäaikais-

työtöntä.

Liisa Keskinen toimesta saimme asettautua projektin toimitiloihin. Olemme ali vuokralaisina ja osan vuokrasta korvaamme siivoamalla tilat.

Teemme yhteistyötä Kumppanuusprojektin kanssa työttömien aktivoimiseksi, sekä etsimme yhdessä työllistämismahdollisuuksia.

Liisa Keskinen ja projekti-assistentti Juha Karvanen toimivat Jämsän työttömät ry:n tilin-tarkastajina vuonna 1997. Projekti on avustanut työttömien yhdistystä hankkimalla yhdistykselle mm. ilmoitustaulun ja kustannat yhdistyksen väkeä joihinkin tapahtumiin esim. Keuruulla 10.2.1998 pidettyyn Työttömien vapaa-aika päivään. Jämsän työttömät ry:n järjestämiin arpajaisiin Liisa Keskinen lahjoitti tekemänsä arvokkaan villapaidan päävoitoksi. Yhdistyksemme on myös järjestänyt kahvituksia muutamiin projektin kokouksiin.

Kumppanuusprojekti on järjestänyt kaupunkilehti Vekkarin Jämsän, Jämsänkosken, Kuhmoisten ja Korpilahden työttömien yhdistysten toimittavat

omat sivut. Mainostuloista yhdistykset saavat 40 %. Vuonna 1997 Työttömän eän ilmestyi kaksi kertaa. Tänä vuonna on ilmestynyt yksi liite ja tarkoitus on toimittaa viellä kaksi.

Startti 900 on kustantanut rintamerkit "Dataa työttömille", joiden myynnillä Jämsän, Jämsänkosken, Kuhmoisten ja Korpilahden työttömien yhdistyksille kerätään varoja tietokoneiden hankkimiseksi yhdistyksille.

Olemme saaneet myös monenlaisia neuvoja ja ideoita. Kumppanuusprojektin myötä Jämsän työttömien yhdistys on tullut paremmin tunnetuksi paikkakunnallamme.

Jämsän työttömät Ry

Mauri Kuusisuo
puheenjohtaja

Jaana Balzar
toiminnanohjaaja

Eeva Niemelä
jäsen

“Saiasipa pian töitä”

Työttömien tieto- ja vapaa- aikapäivä keräsi väkeä ja kiitoksia

Kenellä oli tarvetta saada tietoa työttömyyteen liittyvistä asioista oli mahdollisuus siihen Keuruulla 10.2.1998. Tiistai päivä kokosi työttömiä Keuruulta, Petäjävedeltä, Multialta ja Uuraisilta yhteen viettämään päivää tiedon- ja tapaamisten merkeissä. Työttömiä järjesti päivän ensimmäisen kerran ja osallistujia oli 122 sekä yhteistyötahoja 20.

Tilaisuuden avasi Keuruun kaupunginjohtaja Osmo Kärkkäinen. Hän totesi puheenvuorossaan työttömyyden kuvan muutokset ja sen mitä projekti työttömien parissa on saanut aikaan. Hän myös huomioi päivän sosiaalisen tarpeen ja totesi, että kaikki uusi joka tarjoaa työttömille asiatietoa ja aktiiviteettia on tervetullutta.

Päivältä löytyi tietoa työnvälityksestä, ansiosidonnaisesta päivärahasta, KELAn etuuksista, eläkkeistä, vakuutuksista, pankkiasioista, sosiaaliturvasta ja monesta muusta. Lisäksi Kalliomäem Keijo tarjosi hierontaa, Hiekkasen Eila kertoili omalla osastollaan verkostomarkkinoinnista ja Lehtosen Raija tarjosi edullista hiustenleikkausta. Lisäksi kaikki päiville osallistuvat pääsivät edulliseen hintaan uimahalliin.

Päiville osallistuvat saivat asiatietoa myös luentojen muodossa. Teknisten Liiton kassanhoitaja Sami Hänninen puhui vuoden alusta työttömyysturvaan tulleista uudistuksista ja niiden vaikutuksesta, Sinervän Ritva KELasta puhui KELAn etuuksien muutoksista ja sosiaalitoimen luento käsitteli sen etuuksien muutoksia. Ja tietyt verotuksestakin täytyi saada tietoa omalla luennollaan.

Kaikilla yhteistyötahoilla oli omat pöydät, joiden palveluja käytettiin ahkerasti hyödyksi. Aikaisemmin ei olekaan ollut mahdollista saada samasta paikasta niin laajalti tietoa. Aina ei omista oikeusasiasta osaa edes mennä kysymään.

Työvoimatoimiston johtaja Jouko Solmula oli hyvin tyytyväinen ihmisten aktiivisuuteen työ- ja koulutuspaikoista kyseltäessä. Tätä tietoa

oli helppo antaa, kun tietokone oli koko ajan reaali ajassa.

Paikalla olivat myös TVVY:n puheenjohtaja Lea Karjalainen, aluevastaava Tapio Salomaa ja Mäntästä Pirkanmaan alue-yhdistyksen puheenjohtaja Claus Kuhlefelt sekä kumppanuushankkeiden toimeenpanoryhmän sihteerin Pekka Kauppinen. Heiltä kyseltiin hyvin monenlaisia asioita ja ihmiset olivat erittäin tyytyväisiä heidän paikalla oloon. Pienillä paikkakunnilla on totuttu siihen ettei vieraksi oikein tahdota saada nimekkäitä henkilöitä, vallankaan sellaisia joilla on tietoa työttömyyden hoidosta valtakunnallisesti.

Monelle osallistujalle oli hyvä päästä tapamaan entisiä työtovereita ja monia muita ystäviä. Työttömyyden myötä ei ulkopuoliset ihmisuhteet aina ole niin vankalla pohjalla.

Päivien tarpeellisuus tuli julki myös kyselylomakkeiden vastauksissa. Päiviä kaivattiin järjestettäväksi 2-4 kertaa vuodessa, ainakin muutama oman kunnan alueella.

Päivän aikana myös tarjottiin kahvia ja ruokaa. Kuljetukset olivat ilmaiset osallistujille.

Osallistujilla oli mahdollisuus myös saada sielun ruokaa. Työttömien teatteriryhmä Liekki oli valmistellut näytelmän KYLJYS. Näytelmä käsittelee työttömyyden mukanaan tuomia asioita. Vaikka se on kirjoitettu jo 1800-luvun lopulla, sopii se hyvin myös tähän päivään.

Päivän yhteisanti oli että vastaavia päiviä tarvitaan ja nyt ainakin Viitaseudun kumppanuushankkeen alueella on vastaavanlainen päivä järjestetty. Kävivät ottamassa mallia ja totesivat hyväksi.

Yhteistyötahoja saa helposti mukaan kun kertoo miksi ja minkä takia heidän osallistumisensa on tärkeää. Yhteistyötahojen kommentit päivästä olivat positiiviset ja vastaisuudessaakin luvattiin lähteä talkoisiin mukaan.

Päivän onnistumisesta vastuussa ollut Riitta Tanner

MIKÄ KUMPPANUUS JA MITÄ HYÖTYÄ TYÖTTÖMILLE?

Monesti on vilahdellut viimeisen vuoden aikana sana kumppanuus, mutta enempää ei ole sitten oikeastaan tiedettykään. Kumppanuushankkeita on kahden laisia: on niitä jotka ovat kansallisia hankkeita (26 kpl) ja niitä jotka on lähtenyt omaehtoisesti liikkeelle (11 kpl) Jälkimmäisistä on 7 työttömien yhdistysten liikkeelle laittamia.

Keski-Suomen alueella on neljä hanketta, joista 2 on kansallista ja 2 omaehtoisia. Paikkakuntina ovat Startti 900 Jämsä, Jämsänkoski ja Kuhmoisten. Navikaattori toimii Jyväskylän kaupungin alueella, Viitaseudun kumppanuushanke Viitasaari, Pihlpuudas ja Kinnula

sekä TYYTTI-projekti Keuruu, Multia, Petäjävesi ja Uurainen.

Hankkeilla on omanlaiset mallit toimia ja saada työttömiä aktivoitua sekä työllistymään.

Kyselimme työttömien aluekokouksessa 27.5.1998 Pihlpuudalla mitä kumppanuushanke on tuonut työttömien yhdistyksille ja onko hankkeesta ollut hyötyä. Kolmen hankkeen osalta kuulumme työttömien puheenvuoroja, joista yksikään ei moittinut hankkeita vaan kiittelivät kilvan hankkeen tuoneen työttömien toiminnalle uusia mahdollisuuksia. Uusia yhdistyksiäkin on perustettu ja niiden toiminta on muotoutumassa kumppanuushankkeen avustuksella. Kumppanuus-

hankkeenhan pitäisi avustaa toimintojen rahoitusten ja paperitöiden kanssa.

Kiitoksia tuli hankkeen vetäjille ja heidän panoksensa työttömien yhdistysten toiminnassa katsottiin tarpeelliseksi. Kumppanuushankkeissa myös työttömät pääsevät vaikuttamaan sillä he ovat edustettuina ohjausryhmissä ja kunnallisissa kehittämissäryhmissä. Heillä on yhtä suuret mahdollisuudet vaikuttaa asioiden etenemiseen kuin kellä tahansa muulla edustajalla, edustipa hän sitten kuntaa, seurakuntaa, yrittäjiä tai työvoimaa. Vaikutusmahdollisuudet ovatkin kumppanuushankkeissa avainsana.

SEINÄJOEN VUOSIKOKOUKSEN MAININKEJA

Työttömien valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö - TVY r.y. koontui vuosikokoukseensa Seinäjoelle maaliskuun lopulla. Vuosi-kokouksessa oli läsnä 329 edustajaa 122 yhdistyksenä.

Seinäjoen kaupungin puolesta vuosikokouksen osallistujat toivotti tervetulleeksi kaupungin hallituksen jäsen Arne Heikkilä. SAK:n tervehdyksen toi Vaasan aluejohtaja Raija Kuusisto, Lapuan hiippakuntaa edusti tervehdyksellään pääsihteri Paavo Haapakoski ja Länsi-Suomen läänin Maaherra Heikki Koski. Työministeri Liisa Jaakonsaari lähetti kokoukselle sähköisen julkaisemme ohessa kokonaisuudessaan. Kokouksen oli kutsuttu edustajia kaikista eduskuntaryhmistä. Paikalle olivat tulleet Esko-Juhani Tennilä ja Mikko Immonen Vasemmistoliitosta sekä Petri

Salo Kokoomuksesta. Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä lähetti kokoukselle sähköisen Kokouksessa puhetta johtivat Orimattilan työttömien yhdistyksen kannatusjäsen Pertti Piipponen ja Kurikan yhdistyksen Erkki Riihtakorpi.

Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräisinä asioina toiminta- ja tilikertomukset sekä tilintarkastajien lausunto vuodelta 1997. Tilinpäätös vahvistettiin ja tilivelvollisille myönnettiin tili- ja vastuuvapaus. Vuoden 1998 liittymismaksuksi päätettiin 0 mk, jäsenmaksuksi 5 mk / yhdistyksen jäsen, kannatusjäsenmaksuksi 500 mk ja henkilöjäsenmaksuksi 10 mk. Kokousedustajille etukäteen lähetetty toimitusohjelma hyväksyttiin sellaisenaan, samoin taloudenhoitaja Pirjo Kankariston esittelemä tulo- ja menoarvio vuodelle 1998.

Henkilövalinnat

Puheenjohtajaehdokkaiksi olivat asettuneet Lea Karjalainen (Lappi), Clas-Håkan Kuhlefelt (Mänttä), Raimo Valle (Etelä-Karjala), Jari Vuorinen (Pohjanmaa) ja Markku Kekäläinen (Uusimaa). Puheenjohtajaehtokkaiden ensimmäisellä kaksiminuuttisella esittelypuheenvuorokierroksella Raimo Valle ilmoitti luopuvansa ehdokkuudestaan. Seuraavana päivänä äänestettäessä äänivaltaisia edustajia oli 327.

Äänestyksessä annetut äänet jakautuivat ehdokkaiden kesken seuraavasti: Lea Karjalainen 228, Markku Kekäläinen 52, Clas-Håkan Kuhlefelt 22 ja Jari Vuorinen 11 ääntä. Koska Lea Karjalainen äänimäärä oli niin ylivoimainen, ei toista äänestyskierrosta tarvittu.

Hallituksen jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä TE-keskus-

alueittain vuodelle 1998 on lueteltu lehden takasivulla.

Paikallisyhdistysten ehdotukset ja julkilausumat

Hakunila-Länsimäki Työttömät ry Vantaalta ehdotti, että TVY asettaisi oman presidenttiehdokkaan vuoden 2000 vaaleissa. Ehdotus jätettiin hallituksen jatkokäsittelyyn.

Julkilausumavaliokunnan tekemä julkilausumaehdotus otsikolla "TVY:n vuosikokous vaatii: Nykymentolle saatava vaihtoehto" hyväksyttiin yksimielisesti. Lisäksi hallitusta evästettiin lausumalla "Pätkäturvaaan". Hallituksen järjestäytyminen

Eduskunnassa 16.4. pidetyssä hallituksen järjes-

täytymiskokouksessa TVY:n hallituksen varapuheenjohtajaksi valittiin Tapio Salomaa ja hallituksen sihteeriksi Anja Hakkarainen. Työvaliokuntaan valittiin jäseniksi Tapio Salomaa, Anja Salmi, Tauno Mäkinen, Clas Håkan Kuhlefelt ja sihteeriksi Anja Hakkarainen. Työvaliokunnan puheenjohtajana toimii Lea Karjalainen. Talousjaostoon valittiin Tapio Salomaa, Ismo Suominen, Marja Arbelius, toiminnanjohtaja Sirkka Rajala ja taloudenhoitaja Pirjo Kankaristo. Tiedotus- ja toimitusjaostoon valittiin puheenjohtajaksi Lea Karjalainen ja jäseniksi Eija-Helena Kettunen, Matti Nygren sekä TVY:n uusi puolipäiväinen tiedotus- ja järjestämissihteri Satu Elo. Kansainvälisten asioiden vastaavaksi valittiin Karl Gustaf Kunnas, varalle Eija-Helena Kettunen.

Satu Elo

Peiliin katsomisen paikka

Yhä useammin tulee todettua työttömien tilaisuuksissa, että "samat vanhat naamat" kulkevat mukana vuodesta toiseen. Ja hyvä että kulkevat. Yhtä usein olemme todenneet työttömyyden karvaimmin koskettavan juuri meitä vanhempaa ikäpolvea.

Joillakin on ollut onni päästä uraputkeen jota eläkeputkeksi kutsutaan. Meille vähän tuoreemmille taitaa käydä niin, että em. uraputki pakenee edellä aina kaksi vuotta kerrallaan emmekä me sitä koskaan tule saavuttamaan. Mitä meidän hengen pitimiksi järjestyy kun suurimmalla osalla ei näytä enää päivien nollauskaan onnistuvan. Se on jo työviranomaisten toimilla tehty mahdollomaksi. Puhumattakaan siitä mitä tapahtuu kun on jo pudonnut ansiosidonnaisilta päiviltä.

Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestö TVY:n rooli on uusi ja siksi haparoiva edunvalvontoinen. Monet meistä TVY:n aktiiveista on entisiä ja nykyisiä ammattiyhdistysaktiiveja. Tässä tilanteessa onkin peiliin katsomisen paikka!

Tuleeko meidän edunvalvontamme olla samanlaista ja painotukseltaan samanlaista kuin entisenä

ammattiyhdistysaktiivina? Tuleeko työttömien edunvalvonta silloin hoidettua? Pelkään pahoin että ei.

Usein vielä käy niin, että me aktiivisimmat saamme välillä jopa palkkaa tai parhaimmassa tapauksessa oikein toistaiseksi voimassa olevan työsopimuksen. Tässä se vaara piilee. Näkykö tällöin peilistä ihminen, joka on valmis ajamaan niitä asioita mihin meidän työttömien edunvalvojina tulisi kiinnittää huomiota ja minkä puolesta työtä tehdä?

Uusien mallien kehittäminen, uusien visioiden löytäminen ja niiden puolesta toimiminen yhteiskunnassa on välttämättömyys mikäli mielimme auttaa työttömiä nyt ja tulevaisuudessa. Vanhaan ei ole tukeutumista.

Käsi sydämelle kaikki aktivistit. Ketä varten TVY on olemassa? Onko se ponnahduslauta minulle, puolueelle vai sille kansanosalle joka on joutunut suuren yhteiskunnallisen rakennemuutoksen talleamaksi työttömäksi?

Hyvää kesää toivottaen!

Anja Luoma
Porvoo

Työministeri Liisa Jaakonsaari TVY:n vuosikokoukselle 26.3.

Hyvät kuulijat!

Hallituksen talouspolitiikan menestymiselle asetetaan useita mittareita. Talouskasvuluvuilla mitattuna istuva Paavo Lipposen hallitus jäänee historiaan parhaimpien joukossa. Valtion talouden tasapainotavoite on toteutunut yli odotusten ja suunnitelmien. Työssä käyvien suomalaisten ansiotasoa on kehittynyt hyvin ja kansalaisten tulevaisuudenusko on palannut.

Hallitus on kuitenkin asettanut menestyksensä varsinaiseksi mittariksi työllisyyden. Työttömyyden voittaminen on talous- ja yhteiskuntapolitiikan ehdoton ykköstarve.

Hallituksen ensimmäiset toimet liittyvät työttömyyspolitiikkaan. Toimenpiteiden määrää lisättiin ja työttömyyden kasvu estettiin talouden kärsiessä kasvun

notkahduksesta. Hallituksen lähtiessä lopputaipaleelle tilanne on täysin toinen. Takana on jo runsaan vuoden kestänyt talouden ja työllisyyden nousuputki. Uusia työpaikkoja on syntynyt useille toimialoille ja koko maahan.

Uuessa tieteessä hallitus ja työministeriö eivät luovuta työllisyyspolitiikkaa pelkästään markkinavoimien ja kasvun automatiikan varaan. Työvoimapolitiikan tehokkuus pidetään vähintään entisellään. Toimenpiteiden määrän vähentäessä panostetaan laatuun, vaikeimman pitkäaikaistyöttömyyden torjumiseen.

Hyvät kuulijat!

Valtion työllisyyspolitiikkaa ei voi menestyksellä tehdä ylhäältä

käsin. Onnistuminen perustuu viran-omaisten, työnantajien, työn-tekijöiden ja järjestöjen yhteistyöhön. Työttömien omat yhdistykset ovat paikallistason yhteistyökumppaneita. Vastaavasti Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestö TVY:n toimin valtakunnan taso on politiikan suunnittelun ja arvioinnille välttämätön kumppani.

TVY on järjestönä sikäli poikkeuksellinen, ettei se itse tai sen yhteistyökumppanit toivo sille jäsenmäärän kasvua. Päinvastoin: järjestön tavoite on, että työttömien määrä alenee ja jäsenpohja kapenee. Se on myös valtiovallan pyrkimyksenä. Siitä huolimatta toivotan teille hyvää kokousta ja menestystä työllenne.

ENU:n konferenssi Glasgow'ssa

Epävarma huomina yhdistää Euroopan työttömiä

Työttömien joukkoliikehdintä Euroopassa, suurmarssi Amsterdamiin vuosi sitten kesäkuussa, työttömien mielenosoitukset Ranskassa, Saksassa ja Italiassa, osoittavat, että työttömien taakka käy yhä raskaammaksi kantaa. Euroopan Työttömien Verkoston ENU:n puheenjohtaja tohtori Klaus Grehn näkee hallitusten pitävän reseptinä työttömyysongelmaan yhä useammin pakotetun luonteisia työllisyysohjelmia. Työpaikat ovat lisäksi muuttumassa yhä epävarmemmiksi, osa-aikaisiksi ja heikosti palkatuiksi, Grehn toteaa avatessaan ENU:n konferenssia huhtikuun alussa Glasgow'ssa Skotlannissa. Epävarmuus tulevaisuudesta on yhteistä Euroopan työttömille.

Konferenssin osallistajat pitivät yksimielisesti kiinni vaatimuksesta säilyttää ENU:n yhtenä tavoitteena täystyöllisyyden. Niinpä ensi syksynä järjestettävään toiseen täystyöllisyyskonferenssiin päätettiin laatia oma ehdotus työllisyyden parantamiseksi Euroopassa.

ENU:n näkyvyyttä halutaan lisätä osallistamalla mielenilmauksiin mm. EU:n huippukokousten aikoina, seuraavaksi kesäkuussa Cardiffissa. Eurooppalainen marssi jatkuu, nyt tavoitteena on massatapahtuma ensi vuonna Kölnissä, jonne ENU:n jäsenjärjestöt ovat myös suuntaamassa.

Huhtikuuisessa konferenssissa käsiteltiin täystyöllisyyden edistämisen lisäksi useita laajoja aiheita tiukan aikataulun puitteissa: sosiaaliturvan ja pakotetun (workfare-politiikan)

kehitystä Euroopassa, nuorten pitkäaikaistyöttömyyttä ja kuinka tunnistaa ihmiset, joita uhkaa ajautuminen pitkäaikaistyöttömyyteen. Sosiaaliturvalla työhön -järjestelmien kehittämistä ryhdytään seuraamaan eri puolilla Eurooppaa ENU:n jäsenmaissa: jokaisesta maasta raportoidaan puolivuositilanteen tilanteen kehittymisestä.

Konferenssin ohjelmaan sisältyi myös lukuisia alustuksia ja raportteja sekä virallisen työskentelyn lisäksi ENU:n hallituksen kokoukset ja naistenryhmän kokous. Hallituksessa tehtiin valinnat puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi ja valittiin edustajat muuttamiin verkostoihin (mm. EAPN). Puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Klaus Grehn Saksasta, varapuheenjohtajaksi Karl Kunnas Suomesta, sihteeriksi Mike Allen Irlannista, rahastoa hoitamaan ranskalainen Hubert Constancias ja varalle Michael Schrittwieser Itävaltasta.

Konferenssissa oli mukana yli 80 osanottajaa, joista suomalaisia Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoiminta-järjestön edustajia viisi: Karl Kunnas Kajaanista, Anja Luoma Porvoosta, Jukka Tomperi Oulusta, Eija-Helena Kettunen Joensuusta (ENU:n hallituksen varajäsen) ja Sirkka Rajala Helsingistä.

Eija-Helena Kettunen

- ENU:n tuore varapuheenjohtaja Karl Kunnas toisena vasemmalta ja puheenjohtaja Klaus Grehn toinen oikealta: toinen puhuu englantia ja toinen saksaa ja molemmat ymmärtävät toisiaan.

Kaakkois-Aasian talouskriisi iskee työtätekeviin naisiin:

Irtisanomiset ja turvattomuus lisääntyneet

Bangkok/Jakarta (IPS - Prangtip Daorueng ja Kafil Yamin) Kaakkois-Aasian talouskriisi koettelee pahiten naisia, jotka irtisanotaan työpaikoilta ensimmäiseksi. Naisten miehiä suurempi vastuu perheen elättämisestä pakottaa heitä turvattomiin pätkätöihin ja jopa prostituutioon.

Kaakkois-Aasiassa ei ole koettu joukkotyöttömyyttä vuosikymmeniin. Kriisin seurauksena työttömyys on lisääntynyt voimakkaasti muutamassa kuukaudessa ja kohoa tämän vuoden aikana 6-10 prosenttiin. Se kirpaisee, sillä alueen maissa ei ole työttömyys-eikä sosiaaliturvaa.

Naisten työttömyydestä ei ole vielä tarkkoja lukuja, mutta talousvaikeudet ovat iskeneet kovimmin naisvaltaiseen vientiteollisuuteen. Kaakkois-Aasian työvoimasta 43 prosenttia on naisia, jotka toimivat enimmäkseen tekstiili-, jalkine-, elektroniikka ja elintarviketuotannossa.

Thaimaassa puolet työvoimasta on ollut naisia jo vuosikymmenet. Heistä neljä viidesosa valmistaa tekstiilejä vientiin.

Indonesian työvoimasta naisia on 40 prosenttia. Kansainvälinen työjärjestö ILO arvioi, että talouskriisin vuoksi työttömiksi joutuneista 13 miljoonasta indonesialaisesta 43 prosenttia on

naisia.

Naisten irtisanomiseen on monia syitä. "Kun tehtaaseen otetaan nainen ja mies yhtä aikaa, miestyöntekijää koulutetaan ja hänet ylennetään, mutta nainen jätetään samalle paikalle", Lae Dilokvidhayarat Bangkokin Chulalongkorn-yliopistosta sanoo.

Työnantajien asenteet ovat naisille noidankehä. Heidän kehittämiseensä työntekijöinä ei haluta sijoittaa, kun äityden ja kodinhoidon uskotaan kuitenkin olevan heillä etusijalla.

Pienessä kumitehtaassa Thaimaassa työskentelevä 35-vuotias Siriporn Meetham-mayukti valittaa, että naisilla olisi kyllä kykyä ja halua kehittyä. Työnantajat pitävät heitä kuitenkin samassa työtehtävässä vuosikausia ja estävät uuden oppimisen.

Ammattitaidottomat naiset saavat lähteä ensimmäisinä tehtaasta joutuessa vaikeuksiin, ja heidän on myös vaikeampi löytää uutta työpaikkaa kuin paremmin koulutettujen miesten.

Työelämän asiantuntijat sanovat talouskriisin seurausten kaatuvan raskaina naisten päälle, sillä heidän odotetaan työttöminäkin elättävän perhettä. Lae sanoo, että työttömän naisen on ruokittava ja vaatettava lapsensa, koska sitä pidetään äidin velvollisuutena. Työttömään isään ei kohdistu samanlaisia paineita.

Koska työttömyyskorvauksia tai sosiaalipapua ei ole, jotkut naiset ovat Thaimaassa ja Indonesiassa joutuneet turvautumaan jopa prostituutioon hankkiakseen elannon perheelle. Monet ajautuvat huonosti palkattuihin töihin tai harmaaseen talouteen tekemään turvattonta alihankintatyötä kotona. Tämä lisää paineita, kun koti ja lapsetkin on hoidettava samaan aikaan.

Indonesialaiset tutkijat sanovat naisten kärsivän kriisin seurauksista muullakin tavalla. Yliopiston tekemä tutkimus osoitti perheväkivallan lisääntyneen, kun työttömiksi joutuneet, turhautuneet miehet pahoinpitelevät vaimojaan.

Thaimaalaisten tutkijan Somyotin mielestä hallituksen olisi tehtävä jotakin naisten taakan helpottamiseksi muulla keinoin, jollei elinkustannusten alapuolelle jääviä palkkoja voida korottaa. Sen estää Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) kanssa sovittu talouden sopeuttamisohjelma. Somyot ehdottaa, että liian pienten palkkojen vaikutusta vähennettäisiin kehittämällä sosiaalipalveluita. Esimerkiksi yhteiskunnan tukemat päiväkodit tekisivät mahdolliseksi sen, että naisilta jäisi enemmän aikaa palkkatyöhön.

(Inter Press Service)

Ihmisarvoisen elämän puolesta

Suomessa yrityksillä menee hyvin; on syntynyt suoranainen kilpailu siitä, kuka voi esittää suurimmat voitot. Yritysten ylisuurista voitoista huolimatta työttömien asema kuitenkin heikkenee aina kun ollaan sopimassa työttömyyttä tai sosiaaliturvaa koskevista asioista. Hallitus, työmarkkinajärjestöt ja työnantajat eivät tunnu löytävän muuta leikkauskohdetta kuin työttömän päivärahaa. Tai jos päivärahaa ei olla leikkaamassa niin sitten työttömien ja muiden vähäosaisten toimeentuloa ollaan heikentämässä jollain muulla tavoin. Erityistä ihmetystä herättää niin sanotun lisäpäiväraha-oikeuden ikärajan nostaminen 57 -vuoteen. Jo ennen tätä työttömyysturvaan tehty muutosta yli 50 -vuotiaana oli lähes mahdotonta

työllistyä nykyisillä työmarkkinoilla. Tämän muutoksen myötä työmarkkinoilla ilmenee yhä enemmän ikään perustuvaa syrjintää. Yli 50-vuotiaille työnhakijoille tarjotaan erilaista koulutusta ja pienipalkkaista tilapäistyä, jolla saattaa olla pienentävä vaikutus tulevaan työttömyyseläkkeeseen. Näin joudutaan yhä enemmän elämään ihmisarvoa alentavalla tavalla toimeentulon rajoilla. Esitykset työttömyyseläkeiän alentamisesta 55 -vuoteen ovatkin täysin oikeutettuja. Varsinkin kun iäkkäillä työttömällä on usein jo 30-40 vuotta työelämää takana, jolloin voidaan perustellusti sanoa heidän täysin palvelleen yhteiskuntaa.

Tauno M. Kinen
Pietarsaaren Seudun Työnhakijat ry

Yhteistyöllä elämä hallintaan -hankkeen projektipäällikkö
Tua Sjöblom

PROJEKTIPAIKKAKUNNAT:

Työttömyysprosentti 29,4,
pitkäaikaistyöttömiä 29,3 %, asukkaita 10 500
Projektissa yhteistyössä: Sodankylän työvoimareserviläiset ry, Sodankylän kunta, työvoimatoimisto, Pohjois-Lapin ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä, KELA

KAJAANI

Kainuun työttömyysprosentti 23 %, työttömiä 9 650, pitkäaikaistyöttömiä 2 133 ihmistä
Projektissa yhteistyössä: Kajaanin Työttömien yhdistys, Kajaanin kaupunki, työvoimatoimisto, Kajaanin Nuorten työpaja, Kainulan kansalaisopisto, Kajaanin paikallisen kumppanuuden kokeilu; Työttömien tukiverkko

IISALMI

Iisalmessa pitkäaikaistyöttömiä 1347. Toiminta-alueena koko Ylä-Savo, Kuopion TE-keskus.
Projektissa yhteistyössä: Lapinlahti, Lapinlahden seurakunta, Iisalmen kaupunki, työvoimatoimisto, Iisalmen seurakunta, Ylä-Savon ammattioppilaitos, Aikuiskoulutuskeskus, Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu, KELA, ISKU-Kumppanuushanke, Työttömien Terveyspalvelu Koho, kuusi Ylä-Savon Työttömien yhdistystä

JÄMSÄNKOSKI

Työttömyysaste yli 20, pitkäaikaistyöttömiä 36,8 %, yhteensä alueella 3 902.
Projektissa yhteistyössä: Työ- ja elinkeinokeskus, Jämsänkoski, Jämsä, Kuhmoinen, työvoimatoimisto, Tekniikan ja liiketalouden oppilaitos, Jämsänkosken terveydenhoitoalan oppilaitos, paikallinen kumppanuushanke

KANKAANPÄÄ

Työttömiä alueella 2 010, joista pitkäaikaistyöttömiä 1 240, Kankaanpäässä 150.
Projektissa yhteistyössä: Kankaanpään Työttömät, Karvian, Lavian ja Jämijärven työttömät, Kankaanpään kaupunki, työvoimatoimisto, Kankaanpään seurakunta,

KOKKOLA, KÄLVIÄ

Työttömiä 3 500, joista pitkäaikaistyöttömiä 1 240, työttömyysprosentti 20,3
Projektissa yhteistyössä: Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus, Kokkolan ja Kälviän työttömien yhdistykset, Kokkolan kaupunki, Keski-Pohjanmaan opisto, paikalliset seurakunnat

JOENSUU

Työttömiä pitkäaikaistyöttömiä 1 550,
Projektissa yhteistyössä: Joensuun kaupunki, Liperi, Pyhäselkä, Kontiolahti, työvoimatoimisto, Aktiiviset Työtähakevat ry, Yhteistyö Kansalaisareena, Niittylahden opisto, Outokummun sosiaalioppilaitos, paikallinen kumppanuushanke, Pohjois-Karjalan opisto

VANTAA

Työttömiä yhteensä 1 0732, joista vajaan kantoisia 1 140.
projektissa yhteistyössä: Vantaan kaupunki, työvoimatoimisto, velkaneuvonta, työvoimatoimisto, Vantaan Seurakuntayhtymä, neljä muuta Vantaan työttömien yhdistystä

TVY::n uusi suurhanke: YHTEISTYÖLLÄ ELÄMÄ HALLI

Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestön kolmivuotinen, valtakunnallinen projekti on alkanut kahdeksalla paikkakunnalla; Iisalmessa, Joensuussa, Jämsänkoskella, Kajaanissa, Kankaanpäässä, Kokkolassa, Sodankylässä sekä Vantaalla.

Yhteistyöllä elämä hallintaan -projektin tavoitteena on syrjäytyneiden tai syrjäytyneiden alaisten työttömien elämäntilanteen ja toimintakyvyn palauttaminen ja parantaminen ryhmän sekä oman henkilökohtaisen panoksen avulla. Paikalliset työttömien yhdistykset, kansalaisjärjestöt sekä kunnat ovat voimakkaasti mukana projektissa, muun muassa kunnat ovat sitoutuneet antamaan veloituksetta työttömille heidän tarvitsemansa terveys- ja sosiaalipalvelut.

Lehden painoon mennessä valitut tukihenkilöt:

Anja Marjatta Vähäkoski
Kankaanpää

Riitta Romppainen
Kajaani

Soili Poikela
Sodanylä

Kimmo Vartiainen
Joensuu

Silja Juusela-Heikola
Jämsänkoski

NTAAN -PROJEKTI

Jokaisella paikkakunnalla toimii palkattu tukihenkilö, jonka tehtävä on tukea ja ohjata intensiiviryhmiä ja erilaisia avoimia teemaryhmiä. Intensiiviryhmän osallistujat laativat yhdessä tukihenkilön kanssa oman henkilökohtaisen suunnitelmansa siitä miten päästä takaisin elämään kiinni. Suunnitelmaa tarkistetaan ja siitä keskustellaan kuukauden välein. Tukihenkilö myös ottaa selvää ja tiedottaa osallistujien vaihtoehtoista sekä mahdollisista yksilöllisistä poluista.

Intensiiviryhmien toiminta käynnistyy toisella paikkakunnalla pidettävällä koulutusviikolla. Viikon aikana käsiteltävinä aiheina on muun muassa mielen-terveysongelmat, liikunta ja terveyskasvatus. Pääpaino on kuitenkin ryhmän yhteishengen muodostamisessa sekä jokaisen osallistujan näköalan laajentamisessa ja itsetunnon kohottamisessa.

Satu Elo
SODANKYLÄ

CD-äänite:

"EDUSKUNNAN SOOLOILIJAT JA TYÖTTÖMIEN SORAÄÄNET"

Liikauttajat ry on tuottanut "Sateenkaaren aikaan" -nimisen täyspitkän hyväntekeväisyys CD-levyn, jonka tuotto tullaan käyttämään Liikauttajat ry:n toiminnan tukemiseen eli syrjäytymisen ehkäisyyn.

Kyseessä on ainutlaatuinen äänite, jossa 14 istuvaa parlamentaarikkoa 8:sta eri puolueesta (7:stä eri vaalipiiristä) toimii solisteina, taustallaan työttömistä koostuva kuoro. Kaikki esiintyjät ja suuri joukko projektin parissa puuhastelevista toimivat vailla

korvausta.

CD-levy on herättänyt valtakunnallisesti laajaa kiinnostusta jo ennen varsinaista julkistamista. Levy on tarkoitus julkistaa 14.06.1998.

Äänitteen ensipainosmäärä on 5 000 kpl. Alan ammattilaisten mukaan äänitteestä on tulossa kesän hitti, joka ylittää myyntiään vähintään kultalevyrajan.

SATEENKAAREN AIKAAN

ELÄMÄNI ON LAULUNI Joutavat
SATEENKAAREN TUOLLAPUOLEN Päivi Räsänen
KENPÄ TIETÄIS SEN tuija Brax ja Irina Krohn
PIENI SYDÄN Raimo Mähönen
MINUN TIENI Arja Alho
MUSTAA Hannu Kemppainen
JAG VILL TACKA LIVET Eva Biaudet
AJETTIH DA TSIGANAISET Kerttu Törnqvist
MOSKOVAN VALOT Pekka Saarnio
LAPIN KESÄ Hannu Takkula
LIHANLEIKKAJA LAPPEENRANNASTA Tuula Haatainen
TOTISEN POJAN JENKKA Sulo Aittoniemi (Huuliharppu)
ELÄMÄ ON ELÄMISTÄ VARTEN Pertti "Veltto" Virtanen
KUINKA KAUNISTA ON Kari Kantalainen
LIKAUTTAJAT Joutavat

Musiikin toteutus:
Vesa Jaakola,
Hovisoittajat Oy

Harmonikka
Raimo Nummela

Taustalaulu:
Johanna Matila,
Hovisoittajat Oy

Kuoro:
JOUTAVAT

EUROCITY JOB CENTRE

PITKÄ KUUMA KESÄ JA AION...

...VAIKKAPA ETSIÄ TYÖTÄ

...LÄHTEÄ OPISKELEMAAN

MEILTÄ LÖYDÄT TIETOA OPISKELU-

JA TYÖPAIKOISTA LÄHELTÄ JA KAUKAA!

TOIMISTOSSAMME HYVÄT YHTEYDET MM.
NORJALAISIIIN YHTEISTYÖKUMPPANEIHIN!

TULOSSA MM:

-TIEDOTUSTILAISUUS RAKENNUSALAN
AMMATTILAISILLE NORJAN TYÖMARKKINOISTA.

TULE KUULEMAAN LISÄÄ ASIASTA TAI SOITA!

TOIMISTOMME AVOINNA KLO 10.00-17.00 SA
ARKISIN PUH. 99046-922-61466

INTERNET: WWW.HAPARANDA.SE

Työhallinto palvelee

LINKKI

- keskustelupuhelin työttömille
0700-0-4848 62 p/min + ppm

TYÖLINJA

- avoimet paikat, työvoimakoulutus,
työvoimatoimiston palvelut
0203-66 066 paikallispuhelun hinnalla

Hae tietoa myös
internetistä:
www.mol.fi

TYÖVOIMATOIMISTOT

Työministeriön toimintorakenne uudistuu - tavoitteena asiakaslähtöisyys

Maaliskuussa työministeriön johto ja sen yhteistyökomitea päättivät hyväksyä ehdotuksen uudesta organisaatiotavanteesta. Ehdotuksen mukaisesti työministeriö tullaan jakamaan kahteen osaan; politiikka- ja toimeenpano-osastoon. Muutoksesta ei aiheutune ministeriön työvoiman vähentämistä mutta henkilöstön tehtävät tai työskentelypaikka voivat muuttua.

Uudessa mallissa kaikki strategia-työskentely kootaan kansliapäällikön johtamaan politiikkaosastoon, jossa valmistellaan työpoliittiset suunnitelmat ja niiden eteneminen päätöksentekojärjestelmässä. Toimeenpano-osasto vastaa poliittisten linjausten saattamisesta käytäntöön. Hallitus sekä eduskunta ovat politiikkaosaston

pääasialliset asiakkaat, ja TE-keskukset sekä työvoimatoimistot asioivat toimeenpanon kanssa.

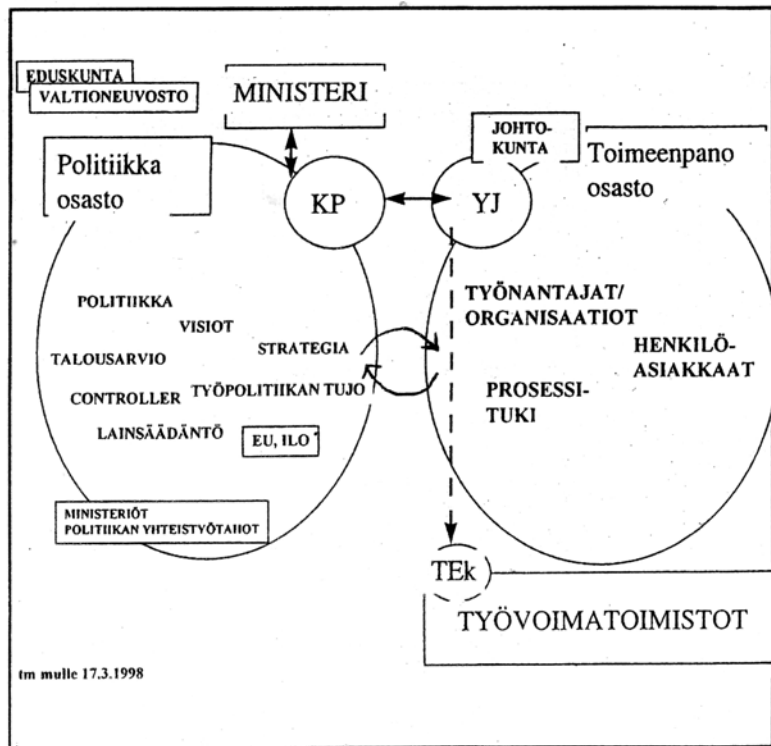
Uusien osastojen välinen joustava yhteistyö on ensiarvoisen tärkeää, jotta teoria ja käytäntö eivät erkaantuisi toisistaan. Tämän yhteistyön aikaansaaminen ja ylläpito on yksi uudistuksen tavoitteista. Ministeriössä tavoite aiotaan saavuttaa kehittämällä sisäistä työskentelyä yhä enemmän ryhmä- ja projekti-työskentelyn suuntaan. Tämä on omiaan vähentämään mielikuvaa byrokraattisesta virkamieskoneistosta ja sen sisältämästä harvainvaltaa nauttivista "päättäjistä".

Ryhmätyöskentely asettaa myös haasteita työvoimalle ja uusiin tapoihin johdettava sisäinen koulutus aiotaan järjestää osana

uudistusta tukevaa kehittämisohjelmaa.

Järjestelmän tehokkuuden kasvaessa on tarkoitus lisätä panostusta "asiakaslähtöisyyteen", mikä tässä yhteydessä tarkoittaa esimerkiksi parempaa yhteistyötä paikallisten työvoimatoimistojen kanssa. Yksi kritiikin aihe "kentän puolelta" ministeriötä kohtaan on ollut liian vähäinen panostus suunnittelu- ja ohjaustoimintoihin, ja sitä kautta tullut epämääräinen kuva järjestelmän toimivuudesta.

Työministeriön uudistuksen arvoa ja hyötyä ei mitata ministeriön sisäisten asioiden hoitoon kuluneiden työtuntien vähyydellä, vaan lopputulosten on näytävä siellä missä työministeriön olemassaolonkin pitäisi tuntua: työttömyysluvuissa.

Politiikkaosasto tulee olemaan henkilömäärältään toimeenpano-osastoa pienempi, mikä kuulostaakin järkevältä; työvoimat kannattaa keskittää tehokkaasti valmisteltujen suunnitelmien toteuttamiseen.

Vastavalmistuneille työtä

Ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen ura- ja rekrytointipalvelut laajenevat kaikkia oppilaitoksia ja työvoimatoimistoja koskeviksi vuoteen 1998 mennessä. Pilottikokeilu alkoi vuonna 1996 kuudella paikkakunnalla. Työministeriö on hyväksynyt suuntaviivat ura- ja rekrytointipalveluille.

Monella paikkakunnalla toiminta näyttää olevan hyvässä vauhdissa ja kokemukset ovat varsin myönteisiä. Toiset paikkakunnat vasta aloittelevat ja joissakin koulut ovat tehneet keskenään yhteistyötä, ilman työvoimatoimistoa.

Ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen ura- ja rekrytointipalvelut hoidetaan verkostoyhteistyönä. Päävastuu palvelujen järjestämisestä on oppilaitoksilla. Työvoimatoimistot tukevat oppilaitosten toimintaa tehostamalla perinteisiä palveluitaan oppilaitoksista valmistuville.

Opetusministeriö on myöntänyt vakituksille ammattikorkeakouluille erillisen määrärahan vuodeksi 1998 ura- ja rekrytointipalvelujen perustamista varten, mutta muille ammatillisille oppilaitoksille ei ole tulossa vastaavia resursseja.

Työministeriö ei ole toistaiseksi myöntänyt eikä kohdentanut lisäresursseja toimintaa varten, sillä ministeriö on lähtenyt siitä,

että toiminta hoidetaan normaalein resurssein.

Työvoimatoimistot nimeävät toimintaa varten yhdyshenkilöt, ovat mukana perustamassa yhteisiä työryhmiä, toimivat niissä ja tarjoavat oppilaitoksista valmistuville työvoimatoimistojen peruspalvelut. Työvoimatoimistot toimittavat oppilaitosten käyttöön hallinnon omat esitteet ja tarpeen mukaan välittävät oppilaitoksille muuta tietoa-aineistoa.

Yhteisten palvelupisteiden kautta työvoimatoimistolla on paremmat edellytykset osallistua palvelupisteiden toimintaan ja hoitaa esim. työnhakijaksi ilmoittautumiset, infotilaisuudet ja valmistuvien neuvonta. Työvoimatoimistojen virkailijoita ei sijoiteta yksittäisiin oppilaitoksiin eikä yhteisiin rekrytointipisteisiin pysyvästi, vaan palvelut hoidetaan verkostoyhteistyönä.

Vastavalmistuvien kannalta on tärkeää, että työvoimatoimistoissa myös työnantajayhteistyötä tekevät osallistuvat ura- ja rekrytointipalveluyhteistyöhön. Näin saadaan toimintaan mukaan myös tarpeellista tietoa esimerkiksi työpaikoista, toteutettavien vaatimuksista ja paikkakunnan yrityksistä. Vastavalmistuneiden seuranta kuuluu pääasiassa oppilaitoksille, mutta sijoittumistietoja hankkii myös Tilastokeskus.

Työllisyysaste 68 % vuoteen 2002 mennessä?

Suomen työllisyyspolitiikan toimintasuunnitelma, joka on toimitettu osaksi EU:n työllisyyspoliittista ohjelmaa, tavoittelee 4 %:n työllisyysasteen nousua vuoteen 2002 mennessä. Tavoitteen täytyttyä työttömyysaste tulisi olemaan noin 7 %. Toimenpiteet kotimaassa on tarkoitus aloittaa jo kuluvan vuoden aikana.

EU:n viitoittamalla polulla kohti parempia aikoja seurataan erityisesti kolmea tavoitetta:

- yli 25 vuotiaiden työttömien työnsaannin varmistaminen ennen 12 työttömyyskuukauden täyttymistä
- alle 25 vuotiaiden työllistyminen ennen 6 työttömyyskuukauden täyttymistä
- työttömille annettavien koulutus- ja niihin rinnastettavien toimien mitoittaminen vähintään 20 prosentiksi työttömien määrästä

Suomessa jälkimmäinen tavoite saavutettaneen jo tänä

tavoitteeseen pitäisi päästä vuoden 1999 lopulla.

Suomen toimintasuunnitelmassa viitataan tulopoliittisen sopimuksen työllisyysohjelmaa tukeviin alueisiin, kuten yrityksille ja työntekijöille järjestettävään koulutukseen esimerkiksi paikallisesta sopimisesta. Myös työmarkkinajärjestöt osallistuvat ohjelmaan tulopoliittisen sopimuksen mukaisesti tekemällä omaa tutkimusta ja näin kartoittaan tarvetta tehtäviin parannuksiin. Yrittäjille lupailaan helpotuksia hallintobyrokraatiaan ja työhön kohdistuviin veroihin vaaditaan pitkäjänteistä keventämistä. Ohjelmaan on kirjattu Suomen myönteinen suhtautuminen Euroopan Unionin alueella suunniteltavaan arvonlisädirektiivin muutokseen, jonka mukaan kokeiltaisi alennettua verotusta työvoimavaltaisilla palvelualoilla.

Vuorotteluvapaakoikeilun seurantatutkimuksen loppuraportti: Vuorotteluvapaa antaa nuorille työtä

Vuorottelijat, sijaiset ja työnantajat ovat kokeneet vuorotteluvapaan myönteisenä. Erityisesti nuorille on tarjoutunut mahdollisuus päästä työmarkkinoille, ilmenee Jyväskylän yliopiston tutkijoiden Jouko Nätin, Sauli Ruuskasen ja Ilkka Virmasalon työministeriön toimeksiannosta tekemästä vuorotteluvapaakoikeilun loppuraportista "Vähän mutta hyvää".

Kaikkien vuorotteluun osallistuneiden osapuolten kokemukset olivat pääosin myönteisiä.

Työnantajat ovat kokeneet

hyvänä henkilöstön uupumuksen vähenemisen, palkkauskustannusten vähenemisen ja uusien tuulien puhaltamisen työpaikoilla. Vuorottelun avulla uusia työntekijöitä saatiin myös sisäänajettua työhön.

Palkansaajien yleisimmät syyt vuorotteluvapaalle jäämiseen olivat opiskelu, lisäaika perheelle tai hoivatyöhön, stressi tai työpaikan huono ilmapiiri, koulutuksen tai levon tarve sekä harrastukset. Samat asiat korostuivat vuorottelijoiden ajankäytössä. Opiskelun tärkeys

synnä oli kasvanut viime kevään 11 prosentista 20 prosenttiin. Yhdeksän kymmenestä kyselyyn vastanneesta arveli käyttävänsä vuorotteluvapaata uudelleen, jos siihen tarjoutuisi tilaisuus. Suurimpia ongelmia tuotti toimeentulon heikkeneminen. Matala korvaustaso koettiin keskeisenä esteenä vuorotteluvapaan yleistymiselle. Vain muutama prosentti vuorotteluvapaan päättäneistä oli kokenut sopeutumisasikeuksia töihin palatessaan.

Vuorotteluvapaa on tarjonnut

useammin nuorille kuin pitkäaikaistyöttömille mahdollisuuden päästä työmarkkinoille. Hyvinä puolina sijaiset pitivät työkoemuksen saantia, ammattitaidon ylläpitoa, toimeentulon paranemista sekä itsetunnon kohoamista. Monet arvelivat työnsaantimahdollisuuksiensa parantuneen.

Huonoja puolia olivat määräaikaisuus ja lyhyt kesto. Sijaisuuden päätyttyä suurin osa oli edelleen saman työnantajan palveluksessa (58 %). Toiseen työhön oli siirtynyt 14 % ja työttö-

mänä oli 17 %. Koulutuksessa tai työelämän ulkopuolella oli 11 %.

Vuoden 1996 aikana vuorottelun aloitti 5500 ja vuoden 1997 ensimmäisen yhdeksän kuukauden aikana 5400 henkilöä. Molempien vuosien vuorottelijat muistuttivat suuresti toisiaan: valtaosa naisia (71%), iältään keskimäärin 43-vuotiaita ja sijaiset 33-vuotiaita. Nuorten osuus on alkuvuoden 1997 aikana hieman kasvanut. Eniten edustettuja ammattitaitoja olivat opetus- ja terveydenhoitotyö.

YHDISTELMÄTUKI ANTAA UUSIA MAHDOLLISUUKSIA

Iiriksestä tuli pitkän työttömyyden jälkeen kurssisihteeri

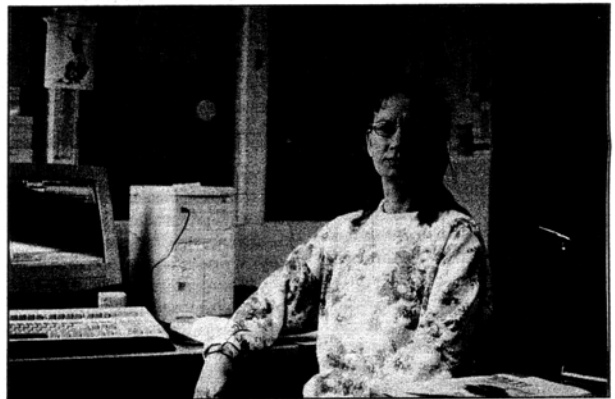
Iiris Joona sai yhdistelmätuella vuodeksi työpaikan TSL:n Luoteis- Uudenmaan Opintojärjestön kurssisihteerinä.

Tämä on erinomainen mahdollisuus saada työkoekemusta, oppia uutta ja kehittää itseään, Iiris säteilee innostusta.

Iiris on koulutukseltaan merkonomi. Hän jäi 13 pankki-vuoden jälkeen työttömäksi vuonna 1993. Sen jälkeen hän on ollut kotona, käynyt kauppaoppilaitoksen ja työllisyyskursseja. Lapsetkin ovat jo niin suuria, että pärjäävät. - Työ on itsenäistä ja vaihtelevaa. Työtä on paljon, ei

tarvitse olla jouten. - Nyt saan soveltaa käytäntöön hyvillä työllisyyskursseilla oppimaani. Olen käynyt toimistoauto-maatiokurssin ja kirjanpito- ja palkkahallinnon kurssin. Työssäni saan tehdä pöytäkirjoja, tiedotteita, kirjanpitoa, kirjeenvaihtoa ja ennen kaikkea olla paljon tekemisissä mielenkiintoisten ihmisten kanssa puhelimitse ja työpaikalla, Vihdin työttömien toimintakeskuksessa, jossa opintojärjestön tilatkin sijaitsevat, Iiris luettelee ja suosittelee muillekin tutustumista toimintakeskukseen.

- Kun työtä tekee käytännössä saa itsetuottamusta. Opin koko ajan uutta, Iiris kehuu. Opintojärjestössä hän toteuttaa kursseja koti- ja lemmikkieläinnyttelystä aatepajaan ja tarvittaessa räätälöi Vihdin Työttömät ry:lle sen tilaamia ATK- ja kielikursseja. - Ainakin olen vastaisuudessa rohkeampi hakemaan töitä, kun tiedän osaavani, Iiris vakuuttaa ja uskoo uransa urkenevan myös yhdistelmä-tuen jälkeen, ainakin samoissa tiloissa toimivan työosuuskunta VihTiimin kautta.

- EI YHDISTELMÄTUKITYÖPAIKKA OLE MIKÄÄN RAHASAMPO, MUTTA ON MUKAVAMPAA SAADA RAHAA ANSAITUSTI KUIN TEKEMÄTTÄ MITÄÄN, IIRIS JOONA VAKUUTTAA.

Yhdistelmätuki ei ole rahasampo

Tietyt ehdot täyttävän pitkäaikaistyöttömän työllistävälle työnantajalle voidaan, työvoimatoimiston harkinnan mukaan, maksaa jopa 238 markkaa päivässä, viitenä päivänä viikossa ja jopa vuoden ajan. Tukeen on silloin yhdistetty Kelan työttömälle maksama työmarkkinatuki ja työvoimatoimiston työllistämistuki. Yhdistelmätukea haetaan työvoimatoimistosta.

Työttömällä pitää olla 500 päivää täynnä, työmarkkinatuki jne. Työnantajana voi olla yritys, yhteisö, säätiö, kunta tai kotitalous. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että ainakin yhdistys, kunta tai seurakunta voi palkata henkilön määräajaksi osa-aikaiseen työhön ja saada tukena palkan sivukuluneen.

Pitkäaikaistyöttömän päiväpalkaksi tulee tällöin noin 195 mk. Alan palkkauksesta riippuen työtä voi tehdä palkkaa vastaavan tuntimäärän, neljästä viiteen ja puoleen.

Yrityksen on tehtävä työntekijän kanssa toistaiseksi voimassa oleva, kokopäiväinen työsuhteen ja maksettava sivukulut itse. Haittapuolena yhdistelmätuessa on se, että työssäoloa karttuu vain 4 kk:lta, vaikka olisi vuodenkin työsuhteessa. Toisaalta mikään ei estä tekemästä yhdistelmä-tukityön lisäksi muutakin työtä.

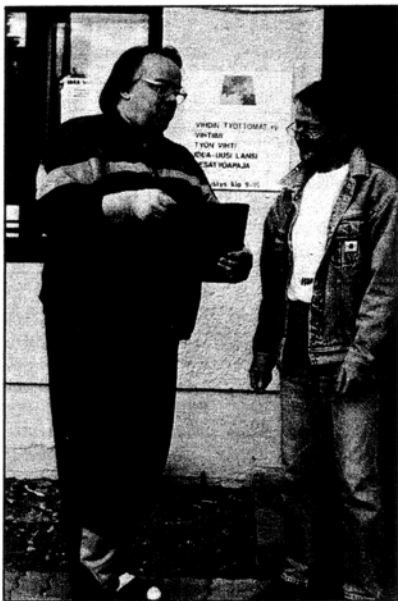
Yhdistelmätuki antaa mahdollisuuden pitkäaikaistyöttömälle tehdä vaikka harrastuksestaan tai vapaaehtoistyöstään palkkatyötä. - Ei yhdistelmä-tukityöpaikka ole mikään rahasampo, mutta on mukavaa saada rahaa ansaitusti, Iiris vakuuttaa.

Päiväpalkka sopii yhdistelmätukeen

Vihdin Työttömät ry:llä on toistaiseksi kaksi yhdistelmä-tukilaista.

- Meillä on hyvät kokemukset yhdistelmä-tuesta. Alussa se oli niin uutta, ettei kukaan tiennyt, mistä on tarkkaan ottaen kyse. Sen jälkeen kun pääsimme työvoimatoimiston kanssa yhteisymmärryksen palkan ja tuen yhteensovittamisesta, homma on toiminut hyvin, puheenjohtaja Kai Raunio kertoo. Tuki on työpäiväkohtainen ja korvattavat päivät vaihtelevat kuukausittain. Vihdin työttömissä otettiin käyttöön päiväpalkkaus kuukausipalkan sijaan, jotta eroa ei syntyisi.

Marianne Boström
Vihti

- MEILLÄ ON HYVÄT KOKEMUKSET YHDISTELMÄTUESTA, VIHdin TYÖTTÖMIEN PUHEENJOHTAJA KAI RAUNIO VAKUUTTAA. JOUKO TUONONEN (OIK.) ON MYÖS VIHTTYNYT HYVIN TOIMINNANAVUSTAJANA. TOIMINTAKESKUKSEN PÄIVYSTYS, KAHVINKEITTO JA SIIVOUS OVAT HÄNEN PÄÄTÖITÄÄN.

Lapualaisväriä Tuttu Juttu show:ssa

Se oli keväisen kaunis maanantaiaamu 2.3., kun Lapualta startattiin kohti Tamperetta 40:n henkilön voimalla, joista suurin osa työttömiä Lapualta, Ylistarosta ja Ilmajoelta, mukana muutama henkilö eri ammattiosastoista.

Ensimmäisenä tutustumiskohteena oli Tampereen työttömien yhdistys. Kyllä siinä silmät levisivät, kun näimme Tampereen työttömien monen sadan neljän toimitilat. Oli siellä monenlaista toimintapistettä isosta autotyöpajasta kielistudioon asti kolmessa eri kerroksessa ja vielä keskellä kaupunkia linja-autoaseman vieressä. Nähtyämme tämän, totesimme, että kyllä pienikin on kaunista, mutta myös ongelmat sen mukaisia.

Ruokailtuamme yhdistyksen ruokalassa, suunnistimme kohti

Tohloppia, jossa osallistuimme TV 2:n Tuttu Juttu-nauhoitukseen. Studioissa meidät ohjattiin istumaan kahteen riviin toiselle reunalle studiota ja toiselle sijoitettiin linja-autolastillinen Hakunilasta tullutta väkeä. Siinä sitten istuttiin tärkeänä ja kuunneltiin studio-ohjaajan neuvoja ja vitseinletkauksia nauhoituksen alkua odoteltaessa. Timo ja Joelkin kävivät meitä moikkaamassa ja arvasivat heti mistä ollaan, kun eturivissä istui kuuden naisen ryhmä Jussi-puvuissa.

Tentittävinä olivat Hakunilan kirkkoherra-pariskunta ja sanomalehti Pohjalaisen päätoimittaja Kari Mänty puolisonsa kera Vaasasta. Pari tuntia siinä nauhoituksessa vierähti ja ohjelma tuli ulos kiiras-torstai-iltana.

Tohloppista suuntasimme

linja-auton nokan kohti Nokian Edeniä. Kylpylässä kävimme virkistäytymässä uimalla ja saunomalla. Nälkäkin oli uudessa ehtinyt tulla, joten ruokailimme vielä Edeniissä ja sen jälkeen lähdimme vatsat täyteläisinä kohti Pohjanmaata ja kotia. Puolenyön tietämissä olimme kotona ja totesimme, että tämä päivä toi paljon tietoa, kokemuksia ja virkistystä arkiseen olotilaan. Matkan työttömille mahdollisesti yhteistyö, jonka avulla varoja oli kerätty arpajaisilla, myyjäisillä sekä torikahvilan pidolla.

Ritva Valli

oskilla:
?

- löydä takaisin?
- Ilomantsin Hattuvaaraan, yli 50 kilometriä...
- Simolla ei ollut kelloa!
- Mitä tehdään?
- Piettään palaveri.

Kuluu minutteja. Linja-auto hyrisee, tielle on pysäköity henkilö-auto, miten joku voi arvioida lähtöajan, jos ei ole kelloa, eikä aurinko paista?

Simo voi. Ilmestyy paikalle ja hymyilee, myöhässäkö? Kolme minuuttia vaille puoli.

- Voe, hyvä isä. Antakke Simolle leippee, raukka monta tuntia syömätä. Eksynyt...
- En minä eksynyt...
- Voe, hyvän tähden. Onko kellään eksynneelle juomista? Mehua eksynneelle...
- Kun minä en tuota eksynyt... ja söin minä aamulla puuron.
- Se on kyllä kaunis piire nuoressa miehessä, mutta tuntuko se eksyminen miltään...pelästytkö?
- Joo. Saappaat on märät. Sisältä.

(Viisi pohjoiskarjalaista työttömien yhdistystä, kolme joensuulaista diakoniatyöntekijää ja nuorisoverstaslaisia, yhteensä n. 80 ihmistä, osallistui 4.6.98 perinteiselle Ruunaankoskien kesänavausretkelle, jonka paikallisista järjestelyistä vastasi Lieksan työttömien yhdistys. Edelliset irralliset lainaukset ovat tosia, joten niistä voi päätellä että asialla ovat aidot ihmiset.)

Eija-Helena Kettunen
silminnäkijä

Työttömän toivelaulu

sanat: Ritva Valli, sävel: Arvon mekin ansaitsemme

Työttömille on tarjolla monenlaista valtakunnallista toimintaa ja yksi on Työläisnuorten Tuki ry:n järjestämät leirit Muonion Utkujärvellä. Paljon on kuitenkin vielä sellaisia työttömiä, jotka eivät tiedä tästä leireillehaku-mahdollisuudesta.

Keväisin yhdistyksille tulee esitteitä leireistä, joten yhdistysten pitää olla aktiivisia ja ilmoitella leireistä paikkakunnan työttömille. Leirit luovat mahdollisuuksia yhteishengen ja kontaktien luomiseen erilaisten samassa asemassa olevien työttömien kesken. Leireillä voi itsestäänkin löytää uusia ulottuvuuksia ja saada virikkeitä työttömien toimintaan omalla paikkakunnallaan. Oheinen laulu syntyi viimeisellä leirillä viime marraskuussa ja sai ensiesityksensä yhteisessä illanvietossa.

TYÖTÄ ME NYT TARVITSEMME SUOMEN MAASSA SUURESSA. NÄLKÄ KURNII SUONISSAMME TYÖTTÖMÄNÄ MAATESSA. PALKKA JUOKSIS AHKERALLE ILO AVUN ANTAJALLE Lallala la la lallalla, la la lallalla.....

OPINTEILLÄ OPPINEITA MEITÄKIN ON MONIA, AMMATTIA VAIHTANEITA SIIHEN PITÄÄ TOTTUA. VALISTUS ON VIRITETTY EDUSKUNTA HERÄTELTY Lallala la la lallalla, la la lallalla.....

Toinen työttömille suunnattu mahdollisuus on Kiljavalla järjestettävä työttömien kurssi, joka viimeksi oli tämän vuoden tammikuussa viikon mittaisena. Kurssille haetaan oman SAK:laisen liiton kautta, jolloin ammattiliitto maksaa kurssiviikon kustannukset ja matkat. Tämä koulutus on senlaatuista, että siihen pitäisi luoda mahdollisuudet muidenkin liittojen jäsenille, koska hinta on niin paljon korkea, ettei työttömillä itsellään ole mahdollisuuksia taloudellisesti osallistua kurssille. Oman kokeukseni perusteella kurssi oli todella antoisa ja toivon, että tuleville kurseille työttömät hakisivat ja mahdollisimman monelle luotaisiin mahdollisuudet

YHTEISTYÖSSÄ HYVIN SUJUU. ASIATKIN KIREÄT, VAIKKA ENERGIAA KULUU PIDÄ TAHTI VIREÄ. EHKÄ HUOMISEKS ON LEIPÄÄ LAPSILLEKIN SIITÄ RIITTÄÄ. Lallala la la lallalla, la la lallalla.....

JOSKUS VIELÄ JOKU ANTAA TYÖTÄ MEILLE KAIKILLE, SIIHEN SAAKKA YSTÄVÄT ANTAA VIRIKKEITÄ MIELIIMME. YHDESSÄ ME TOUHUTKAAMME HUOLET NURKKAAN PAISKATKAAMME. Lallala la la lallalla, la la lallalla.....

päästä kurssille. Hintakaan voisi tietysti alentaa, jolloin työttömien yhdistyksillään voisi olla mahdollisuudet osallistua koulutuksen kustannuksiin. Myös Elämäntapa-liitto järjestää työttömille monenlaisia tapahtumia ja eri lomajärjestöjen kautta voi hakea työttömille suunnattuja ilmaisia tai tuettuja lomiamia. Tässä vain muutama esimerkki. Kehotan työttömien yhdistyksiä ja työttömiä itseään olemaan aktiivisia ja ottamaan selvää kaikista eri mahdollisuuksista ja tiedottamaan niistä eteenpäin. Jos on epäselvää, mistä tietoa saa, niin jokaisen TE-keskuksen alueella on työttömien aluevastaava, jonka tehtäviin kuuluu etsiä ja antaa tietoa oman alueensa yhdistyksille

Ritva Valli

Työttömien tukihenkilöhanke

Pirkanmaan Yhteistoimintajärjestö ja Tampereen seurakuntayhtymä on aloittanut työttömien tukihenkilökoulutuksen vuoden alusta Tampereella. Tämän hankkeen tarkoitus on luoda työttömille verkosto, jossa jokaisella olisi tilaisuus tukihenkilöpalveluun, kun elämä jostain syystä ei enää suju. Tukihenkilön tarkoituksena ei ole korvata asiantuntijoita, vaan helpottaa seikkailua byrokratian rattaissa. Kuten kaikki tiedämme, on työttömän elämästä tehty monimutkaista ja oikean "luukun" löytäminen voi joskus olla erittäin vaikeaa, jopa ylivoimaista. Siksi tukihenkilöille opetetaan näiden koukeroiden hallitsemista, niin että apu löydetäisiin heti eikä vasta viikkojen päästä, jolloin tilanne on kenties jo ehtinyt karata käsistä.

Koulutuksesta kiinnostuneet voivat etsiä Aamulehdessä 5.5. olleen hyvän artikkelin tästä hankkeesta. Tarkempia tietoja saa allekirjoittaneelta.

Clasu Kuhlefelt

Itsesi kehittämiseen,
järjestötehtäviin, jatko-opintoväyläksi,
ammattipätevyyden lisäämiseen

Kiljavan opiston linjat

Vuosikurssi 14.9.1998 - 14.5.1999
Yhteiskunnallinen linja, jossa monipuolinen valikoima aineita, myös valinnaisia opintoja. Rautaisannos valmiuksia vaativiin järjestötehtäviin. Hyvä väylä jatko-opintoihin. Hakuaika päättyy 21.8.1998. Hakulomakkeita opistolta, liitolta tai ammattiosastolta. Kysy lisätietoja Pertti Hyvöselältä tai Saira Lehtiseltä.

Tietotekniikan linja 9.11.1998 - 22.3.1999
Vankka peruspätevyys tietokoneen ja erilaisten työkaluohjelmistojen käyttöön. Myös tietojärjestelmien suunnittelu, koneiden rakenne ja virhetilanteiden korjaaminen tulevat tutuksi. Sopii myös mikrotuotekäyttöön. Lääninhallituksen hankkimaa ammattillista lisäkoulutusta. Hakuaika päättyy 16.10.1998. Kysy lisää Olli Viikiltä tai Ilpo Heinoselta.

Kiljavan opisto —

Kotorannantie 49
05250 Kiljava
puh. (09) 276 251
fax (09) 276 5920
E-mail. Kiljavan_opisto@kio.fi

1998 Raha-automaattiyhdistys jakaa
avustuksina 1 545 000 000 markkaa
1022 sosiaali- ja terveysalan järjestöille.

Suomalaisilla
on paljon
pelissä.

RAY 60 VUOTTA

KILJAVAN OPISTON 49. VUOSIKURSSI vaihtoehto työttömyydelle

SAK:n Kiljavan opiston 8 kuukauden mittainen vuosikurssi (yhteiskunnallinen) linja on avoin kaikille kansalaisille, jotka haluavat kehittää itseään tai saada pohjaa jatko-opinnoille. Vuosikursseille ovat pääosin olleet SAK:laisen ay-liikkeen jäseniä. Nykyään kursseilla kohtaa erikaiset ja erilaista elämäkokemusta hankkineet ihmiset. 90-luvun lamavuosina vuosikursseille on osallistunut runsaasti myös työttömiä.

Seuraava, opiston jo 49. vuosikurssi alkaa 14.9.1998 ja päättyy 14.5.1999. Kiljavan opisto sijaitsee luonnonkauniissa ympäristössä Nurmijärvellä, noin 50 km Helsingistä.

Kurssin tavoitteista

Kurssi antaa laaja-alaisen näkemyksen yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja ammattiyhdistystoimintaan. Se kehittää valmiuksia eritellä, mitä työelämässä, yhteiskunnassa ja maailmassa tapahtuu. Kurssi valmentaa toimimaan muuttuvissa oloissa sekä kehittämään omaa itseään ja toimintaympäristöään. Työttömälle kurssi voi antaa uusia virkeitä ja luoda pohjaa jatko-opinnoille tai uuden elämänuran löytämiselle.

Kurssin sisällöstä ja työtaivoista

Vuosikurssi on keskeisiltä aineksiltaan yhteiskunnallinen ja yleissivistävä. Työtavoina käytetään erityisesti yhteistoiminnallista opiskelua ja projekti-

nallista opiskelua ja projekti-työskentelyä.

Osa opiskelusta on kaikille yhteistä, osa valinnaista. Kurssilaiset laativat itselleen henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mm. seuraavista aineista:

- * kansantalous ja yritystalous
- * sosiaali- ja työvoimapolitiikka
- * työmarkkinapolitiikka
- * työoikeus
- * työtiede- ja työpsykologia
- * filosofia
- * historia
- * valtio-oppi ja kunnallispolitiikka
- * kansainvälinen politiikka
- * Eurooppa-opinnot, lähialue- ja kehitysyhteistyö
- * tulevaisuuden tutkimus
- * ympäristö- ja kuluttajakasvatus
- * viestintä ja tietotekniikka
- * englannin kieli

Vuosikurssin aikana on mahdollisuus suorittaa opistossa toimivassa avoimessa yliopistossa ainakin tietotekniikassa, sosiaalipolitiikassa tai kasvatustieteessä 15 opintoviikon (approbaturin) opintokokonaisuuksia sekä työelämänsäädännössä 4 opintoviikon kokonaisuus. Kurssilla voi suorittaa myös tietokoneen ajokorttitutkimuksen.

Kurssille hakeminen

Kurssille haetaan 21.8.1998 mennessä. Ne SAK:laisen ammattiliiton jäsenet, jotka hakevat liiton tukea vuosikursseilla opiskeluun, jättävät hakemus-

lomakkeensa omaan ammattiliittoonsa. Muut, esim. ammattiliittoihin kuulumattomat, lähettävät hakemuksensa suoraan Kiljavan opistoon. Hakulomakkeita saa Kiljavan opistosta, omasta ammattiliitosta tai ammattiosastosta. Hakemus voi olla myös vapaamuotoinen.

Opiskelukustannukset

Kurssimaksuun (17 500 mk) sisältyvät opetus, täysihoidto, oppilasvakuutukset ja perusopetusmateriaali. Monet ammattiliitot maksavat jäsentensä puolesta kurssimaksun.

Ensisijaisen opintotuen muodostaa valtion opintotuki. 30-54 vuotiaat voivat saada tietyn edellytyksin aikuisopintorahaa, muut valtion yleistä opintotukea. Itse kurssimaksunsa maksavalla on opintorahan lisäksi oikeus asumislisään. Vuosikurssiin voi saada pankista myös valtion takaaman opintolainan. SAK:laisen ay-liikkeen jäsenet voivat kysyä omasta liitostaan sen mahdollisia tukimuotoja.

Valtion opintotukea ja opintolainat takauksia haetaan Kelan opintotukikeskuksesta, PL 228, 40101 JYVÄSKYLÄ. Hakulomakkeita saa mm. Kiljavan opistosta, Kelan paikallistoimistoista ja pankeista.

Kontaktitiedot

* Kiljavan opisto, Kotorannantie 49, 05250 Kiljava; puh. (09) 276251 (kurssisihteeri); faksi (09) 2762770; sp:kiljavan_opisto@kio.fi

TVY MUUTTA!

TVY:n uusi osoite
1.7.1998 alkaen on
Sörnäisten Rantatie

27 C 4

Nyheter från TVY

Som ni alla märkt har Karensissanomat inte utkommit på en tid. Detta beror på att TVY:s resurser inte mera räcker till att trycka tidningen lika ofta som förut. Vi har beslutit att tidningen utkommer två konger i året. Vår och höstnummer. Mellan dessa utkommer en tabloidtyp informationspublikation ungefär varje månad. Fördelen med detta arrangemang är att nyheterna är mera "up to date".

Årsmötet i Seinäjoki blev en triumf för vår sittande ordförande. Detta att vi kunde enas om ett nästan unisont val betyder att TVY:s linje och ställningstagande godkänns av våra medlemmar.

Städgarna renoverades till att motsvara vår nya indelning i 15 TE byråer (på svenska?). Så här händer det när man inte har möjlighet att tala sitt modersmål varje dag. TVY:s styrelse består

alltså av 15 medlemmar av vilka vi svenskspråkiga är två. Som vi alla vet har myndigheterna ganska kraftigt försvärat var dagliga utkomst. Nu bör alla arbetslösa själv ta reda på våra rättigheter. Vi bör komma ihåg att vara aktiva, vi bör försvara oss från myndigheternas nycker och iver att tolka lagen och förordningar enligt vad de själv anser rätt. Vet man icke sina rättigheter måste varje arbetslös ta reda på dessa av någon som vet. Kom ihåg att ingen meta hjälper oss, samarbetet mella oss är vår räddning.

Som vi vet räcker EU-mathjälpen inte till. Kyrkan har ordnat ett par konferenser där hunger var motivet. Vi fick veta att kyrkans mathjälpp ökar kraftigt och att man inom diakonerna har insett hjälpens ökande betydelse. Vi fick rådet att fråga varje församling om deras möjlighet.

Kyrkan lär ha någon fond som hjälper små församlingar att organisera denna hjälp. Vi bör också komma ihåg att församlingsvalen arrangeras på farsdagen i år. Varje förening borde se till att en representant väljs.

Tillsammans med kyrkan har vi i Tammerfors startat en utbildning av stödpersoner för arbetslösa. Utbildningen syftar till att ge dessa personer färdigheter att hjälpa våra kamrater när bekymren blir för stora. Vi har västan alla bekanta som inte orkat med detta liv en arbetslös måste utstå. Pjokjektet är dock så nytt att inga resultat kan redovisas men om någon är intresserad tag kontakt med mig.

C-H Kuhlefelt

TYÖTTÖMIEN VALTAKUNNALLINEN YHTEISTOIMINTAJÄRJESTÖ HALLITUKSEN JÄSENET 1998

Puheenjohtaja Lea Karjalainen
Mellakuja 8 C 14
99800 IVALO
puh. & fax. 016 - 662 630
käsip. 040 - 5477 099

UUSIMAA

Luoma Anja
Porvoon Seudun Työttömien yhdistys ry
Kokoniementie 6
06100 PORVOO
puh. & fax. 019 - 524 3411
käsip. 040 - 582 6581

1. varajäsen Wilen Mauno
Karkkilan Työttömät ry
Valtatie 20
03600 KARKKILA
puh. 09 - 2259 705

2. varajäsen Ylisirniö Kalevi
Mäntsälän Työttömät ry
Keskuskatu 7
04600 MÄNTSÄLÄ
puh. 019 - 6880 094

VARSINAIS-SUOMI

Salmi Anja
Salon Alueen Työttömät SAT ry
Länsiranta 4
24100 SALO
puh. 02 - 733 3375 / 0400-523 875
fax. 02 - 733 5677

1. varajäsen Haapavuori Antti
Uudenkaupungin Seudun Työttömät ry
Välskärantie 2 D 1
23500 UUSIKAUPUNKI
puh. & fax. 02 - 841 8648

2. varajäsen Leppänen Arto
Kaarinan Työttömät ry
Koristontie 1
20780 KAARINA
puh. & fax 02 - 411 0785

HÄME

Arbelius Marja
Lahden Seudun Työttömät ry
Vesijärvenkatu 19
15140 LAHTI
puh. 03 - 781 9920 / 050-5900 870
fax. 03 - 7819 116

1. varajäsen Ventelä Pekka
Hämeenlinnan Työttömät ry
Sibeliuksenkatu
13100 HÄMEENLINNA
puh. & fax. 03 - 6533 963

2. varajäsen Vehkajärvi Aarno
Maikinpolku 4
11100 RIIHIMÄKI
puh. 019 - 739 427 / 040 - 561 6553

KYMI

Nygren Matti
Anjalankosken Työttömät ry
Myllykoskentie 4
46800 ANJALANKOSKI
puh. & fax. 05 - 363 5113
05 - 3635 876

1. varajäsen Mahkonen Aarre
Kalevankatu 80 A 8
53300 LAPPEENRANTA
puh. 050 - 572 4308

2. varajäsen Honkanen Kalevi
Imatran Työnhakijat ry
Koskikatu 1 D
55120 IMATRA
puh. & fax 05 - 432 3855

SATAKUNTA

Suojanen Ismo
Porin Seudun Työttömät ry
Mikonkatu 21
28100 PORI
puh. 02 - 6414 695 / 0400-975 452
fax. 02 - 6414 055

1. varajäsen Ahlfäinen Arto
Huittisten Seudun Työttömät ry
Viialankatu 27
32700 HUITTINEN
puh. & fax. 02 - 560 4409

2. varajäsen Kettunen Sinikka
Rauman Seudun Työttömät ry
Satamakatu 2
26100 RAUMA
puh. 02 - 834 3038
fax. 02 - 822 0572

KESKI-SUOMI

Salomaa Tapio
Juhankatu 2 as 30
44100 ÄÄNEKOSKI
puh. 014 - 513 117 / 040-594 0786
sp: tapio.salomaa@pp.inet.fi

1. varajäsen Lehtinen Marketta
Suolahden Työttömät ry
Harjulankatu 1
44200 SUOLAHTI
puh. & fax. 014 - 542 092

2. varajäsen Tanner Riitta
Keurusseudun Työttömät ry
Pitäjäntuvantie
42700 KEURUU
puh. 014 - 751 7275 / 040-550 4576
fax. 014 - 771 872

POHJOIS-KARJALA

Kettunen Eija-Helena
Joensuun Kumpulnuushanke
Suvantokatu 9
80100 JOENSUU
puh. 013 - 222 138 / 050 599 4826
fax. 013 - 222 647
sp: joekumppanit@hotmail.com

1. varajäsen Pihlapuro Aulis
Aktiiviset Työtähakevat ry
Vallilankatu 3
80220 JOENSUU
puh. & fax. 013 - 311 518

2. varajäsen Gerlander Seppo
Tohmajärven Työttömät ry
Talluksentie 1
82600 TOHMAJÄRVI
puh. 013 - 621 678

PIRKANMAA

Kuhlefelt Clasu
Mäntän Seudun Työttömät ry
Puistokatu 31 G 41
35800 MÄNTTÄ
puh. & fax. 03 - 474 8026
käsip. 050 - 5253 462

1. varajäsen Rintala Minna
Ikaalisten Seudun Työttömät ry
Itsenäisyydenkatu 6
39500 IKAALINEN
puh. 03 - 4501 259 / 050 - 5934 966
fax. 03 - 4501 206

2. varajäsen Salonen Eero
Nokian Työttömät ry
Nokianvaltie
37100 NOKIA
puh. 03 - 3418 438
fax. 03 - 3418 776

MIKKELI

Hirn Riitta
Mikkelin Seudun Työttömät ry
Porrassalmentie 1
50100 MIKKELI
puh. & fax. 015 - 212 333
käsip. 0400 - 915 348

1. varajäsen Kivi Terttu
Kangasniemen Työttömien Toiminta ry
Satamatie 8
51200 KANGASNIEMI
puh. 015 - 431 091

2. varajäsen Ahokas Kirsti
Rantasalmen Työttömät ry
Susimäentie 18
58900 RANTASALMI
puh. 015 - 440 816

ETELÄ-POHJANMAA

Valli Ritva
Härsiläntie 19
62100 LAPUA
puh. 06 - 437 4053 / 040-585 9567

1. varajäsen Mäkinen Anssi
Ähtärinseudun Työttömät ry
Ostolantie 14
63700 ÄHTÄRI
puh. 06 - 533 7313

2. varajäsen Jouppi Liisa
Kurikan Työnhakijat ry
Keskuspuistikko 22
61300 KURIKKA
puh. & fax. 06 - 450 1866

POHJANMAA

Mäkinen Tauno
Pietarsaaren Seudun Työnhakijat ry
Pohjanlahdentie 56
68600 PIETARSAARI
puh. & fax. 06 - 724 8165

1. varajäsen Rantamäki Elina
Vaasan Seudun Työttömät ry
Klemetintie 17
65100 VAASA
puh. 06 - 325 1123
fax. 06 - 317 1339

2. varajäsen Vuorinen Jari
Kokkolan Työttömät ry
Kauppatori 2
67100 KOKKOLA
puh. 06 - 831 5514
fax. 06 - 831 5614

POHJOIS-SAVO

Hakkarainen Anja
Rautavaaran Työttömät ry
Tulimäentie 10
73900 RAUTAVAARA
puh. 017 - 780 039

1. varajäsen Räsänen Matti
Juankosken Työttömät ry
Juankoskentie 14 -
73500 JUANKOSKI
puh. 017 - 612 020

2. varajäsen
Pohjolainen Johannes
Kuopion Seudun Työttömät ry
Maljalahdenkatu 18
70100 KUOPIO
puh. 017 - 263 3181
fax. 017 - 263 3698

OULU

Tomperi Jukka
Oulun Työttömien Oma-Apu
Tulliväylä 3
90100 OULU
puh. 08 - 311 5351 / 0400 - 168 444
fax. 08 - 311 9651

1. varajäsen Röning Raimo
Oulaisten Työttömien Toiminta ry
Oulaistenkatu 3
86300 OULAINEN
puh. 0400 - 618 649

2. varajäsen Kesti Raimo
Raahen Työttömien yhdistys ry
Kauppakatu 41
92100 RAAHE
puh. 08 - 223 6096

KAINUU

Kunnas Karl Gustaf
Kasarminkatu 31
87100 KAJAANI
puh. 08 - 639 314 / 0400 - 122 582

1. varajäsen Kyllönen Seija
Kuhmon Työttömien yhdistys ry
Kainuuntie 99
88900 KUHMO
puh. & fax. 08 - 652 0320

2. varajäsen Korva Raili
Puolangan Työttömien yhdistys ry
Ouluntie 11
89200 PUOLANKA
puh. & fax. 08 - 719 3531

LAPPI

Alakorpi Tuula
Keminmaan Työttömät ry
Rantatie 16
94400 KEMINMAA
puh. & fax. 016 - 280 325

1. varajäsen Niemelä Olavi
Rovaniemen Seudun Työttömät ry
Lapinkävijäntie 2
96100 ROVANIEMI
puh. 016 - 345 250
fax. 016 - 345 853

2. varajäsen Korteniemi Anneli
Pellon Työttömät ry
Museotie 34
95700 PELLO
puh. & fax. 016-515 551

TOIMIHENKILÖT

Toiminnanjohtaja
Sirkka Rajala
Käenkuja 3-5 N
00500 HELSINKI
puh. 09 - 7310 4114 / 040 - 5477 090
fax. 09 - 7310 4115
sp. tvy@nettilinja.fi

Taloudenhoitaja Pirjo
Kankaristo
Röölantie 368
21150 RÖÖLÄ
puh. 02-252 4316 / 0400 - 785 485
fax. 02 - 252 4390

Projektipäällikkö
Tua Sjöblom
Käenkuja 3-5 N
00500 HELSINKI
puh. 09 - 7260 286 / 040 - 5611 147
fax. 09 - 7310 4115

Järjestösihteeri / tiedottaja
Karensissanomat
Satu Elo
Käenkuja 3 - 5 N
puh. 09 - 7310 4114
fax. 09-7310 4115